

1. Benzin mühərrikli avtomobillərdə elektromaqnit sahəsinin yaranmasının əsas səbəbi nədir?
  - yükün miqdarı
  - ✓ alışma sistemi
  - sürət
  - səsboğucu
  - elektrik ölçü cihazları
2. Böyük şəhərlərdə elektromaqnit sahəsi neçə faiz təşkil edir?
  - 25-35%
  - ✓ 18-32%
  - 15-20%
  - 20-25%
  - 12-18%
3. Elektromaqnirt çirklənmə əsasən nədən asılıdır?
  - havanın temperaturundan
  - ✓ süalandırılan siqnalın gücündən və tezliyindən
  - Rütubətdən
  - küləyin istiqamətindən
  - mühərrikin gücündən
4. Biri birini yaradan və bir biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan burulğanlı elektrik və maqnit şüalanmalarının olması nəyi yaradır?
  - səs-küy
  - ✓ elektromaqnit şüaları
  - titrəyiş
  - işıq şüaları
  - ultrasəs
5. Aşağıda göstərilən hansı xəstəlik titrəyişlə bağlı deyil?
  - ✓ ağır eşitmə
  - baş ağrısı
  - diqqətin azalması
  - yorğunluq
  - görmə qabiliyyətinin zəifləməsi
6. 250 Hs-dək olan rəqslər aşağıda göstərilən hansı xəstəliyin yaranmasına səbəb olur?
  - damar spazması
  - ✓ qan çatışmamazlığı
  - ayrı ayrı orqanlarda ağrılar
  - sinir sistemi
  - ürək fəaliyyəti
7. İnfrasəsin təhlükəsiz həddi neçə db-dir?
  - 120db
  - ✓ 90db
  - 60db
  - 80db
  - 100db
8. Süni ekosistemdə infrasəs rəqsləri nə zaman yaranır?

- evdə
- ✓ maşın-mexanizm istismarına
- bazarda
- məişət texnikasında
- parkda

9. Səs rəqsləri tezliyinin ən aşağı səviyyəsi neçə Hz-dir?

- 7Hz
- ✓ 20Hz
- 25Hz
- 12Hz
- 15Hz

10. Avtomobil təmiri seşlərində səs küyün intensivlik səviyyəsi neşə olur?

- 90db
- ✓ 130db
- 120db
- 100db
- 45db

11. İnsan tənəffüsü neçə db səs yaradır?

- 25 db
- ✓ 10db
- 6db
- 30db
- 18db

12. Səs-küyün ağırlı həddi neçə db-dir?

- 80-90db
- ✓ 120-130db
- 90-100db
- 130-140db
- 140-150db

13. Dünyanın ən səs-küylü şəhərləri hansılardır?

- Nyu-York,Paris
- ✓ Rio-de-Janeyro,San-Paulu
- Berlin,London
- Moskva,Sumqayıt
- Pekin,Tokio

14. İri şəhərlərdə akustik çirklənmə neçə faiz təşkil edir?

- 0.5
- ✓ 0.6
- 0.8
- 0.3
- 0.45

15. İnsanların səs-küyə fizioloji-biokimyəvi uyğunlaşması mümkündürmü?

- qismən
- ✓ yox
- 10 ildən sonra
- 2 ildən sonra

- hə

16. Pıçıltı neçə intensivlikdə qiymətləndirilir?

- 43db
- ✓ 20db
- 18db
- 15db
- 10db

17. İnsanın eşitmə orqanı səsin səviyyəsinin neçə db. Artımını hiss etməyə qadirdir?

- 4db
- ✓ 1db
- 7 db
- 3db
- 2db

18. Aşağıdakılardan hansı hərəkətli və stasionar nəqliyyat vasitələrindən atılan yüksək təhlükəli çirkləndirici hesab olunmur?

- manqan
- mis
- sulfat turşusu
- ✓ alüminium
- xlor

19. Sərbəst halda bir ton neft su səthində neçə km<sup>2</sup> əraziyə yayılır?

- 15km<sup>2</sup>
- ✓ 12 km<sup>2</sup>
- 17km<sup>2</sup>
- 56km<sup>2</sup>
- 8km<sup>2</sup>

20. Avropa Birliyinin yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələblərdən sonra benzinin və dizel yanacağının tərkibində kükürdün miqdarı neçə faiz azaldılmışdır?

- 0.1
- ✓ 0.3
- 0.15
- 0.4
- 0.7

21. Antidetanator P-9 etil mayesi nə zaman istifadə olunur?

- zəhərli qazları azaltmaq üçün
- ✓ oktan ədədini qaldırmaq üçün
- sürəti artırmaq üçün
- zəhərli qazları neytrallaşdırmaq üçün
- dəm qazını azaltmaq üçün

22. Təsir xarakterinə görə smeq neçə növə ayrılır?

- IV
- ✓ II
- V
- III
- VI

23. Londonda smeq hansı ildə qeydə alınmışdır?

- 1961.0
- ✓ 1952.0
- 1970.0
- 2001.0
- 1940.0

24. Smoqun əsas zəhərli komponenti nədir?

- karbon
- ✓ ozon
- hidrogen
- su buxarı
- kükürd

25. Karbon oksidi(dəm qazı) hansı qrupa aiddir?

- IV
- ✓ II
- VIII
- VI
- I

26. Aşağıdakılərdən daxili yanma mühərriklərindən çıxan qazlar neçə qrupa bölünür?

- 5.0
- ✓ 8.0
- 10.0
- 3.0
- 6.0

27. Yanma prosesində hansı qazın çatışmaması dəm qazının yaranmasına səbəb olur?

- karbon
- azot
- kükürd
- ✓ oksigen
- hidrogen

28. Xaric olunan qazlarda dəm qazının miqdarını neçə dəfə artırır?

- 4-5
- ✓ 2-3
- 1-2
- 3-4
- 5-6

29. 56 ölkənin iştirak etdiyi ozon qatı ilə bağlı konfrans harada keçirilmişdir?

- ABŞ
- ✓ Kanada
- AFR
- İtaliya
- Fransa

30. Respublikamızda bərk örtüklü avtomobil yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 5,6min km
- ✓ 18,6 min km
- 8min km

- 11min km
- 13 min km

31. Ölkəmizdə dəmir yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 2,9min km
- 4min km
- ✓ 2,1 min km
- 3min km
- 1,7min km

32. Dünyada avtomobil nəqliyyatının çirkləndirici maddələr atılmasında payı nə qədərdir?

- 0.7
- ✓ 0.87
- 0.67
- 0.72
- 0.78

33. Avtomobilin illik yürüşü 15 min km disə nə qədər benzin işlədər?

- 1,8t
- ✓ 1t
- 2,5 t
- 3 t
- 3.2

34. Aşağıdakılərdən atmosferi ən az çirkləndirən nəqliyyat növü hansıdır?

- dəmiryol
- ✓ hava nəq
- su nəq
- dəniz nəq
- avtomobil nəq.

35. Hansı ölkələr arasında ilk magistral qaz kəməri nəqliyyatı çəkilmişdir?

- Rusiya-Türkiyə
- ✓ Əlcəzair-İtaliya
- Azərbaycan-Rusiya
- Türkiyə-Yunanıstan
- Azərbaycan-İran

36. Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- ✓ yanacağın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq
- aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.
- avtomobil yollarının yeniləşdirmək

37. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki  $C_nH_m$  – in hansı əlamətləri var?

- Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır
- ✓ Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
- Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
- Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır.
- Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;

38. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki NO<sub>2</sub> – nin hansı əlamətləri var?

- Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
- ✓ Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır
- Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
- Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır.
- Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;

39. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki SO<sub>x</sub> necə yaranır?

- Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- ✓ Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;

40. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki CO<sub>2</sub> necə yaranır?

- Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- ✓ Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.
- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;

41. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki CO necə yaranır?

- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- ✓ Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində
- Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;

42. Hansı mənbədən ətraf mühitə atılan zərərli maddələrlə mübarizə aparmaq daha çətindir?

- Sənaye
- ✓ Nəqliyyat
- Sobalar
- Elektrik qurğuları.
- İstilik energetikası;

43. Ətraf mühitə ən çox CH hansı nəqliyyat vasitəsi tərəfindən atılır?

- Dəmir yolları;
- ✓ Avtonəqliyyat
- Su nəqliyyatı;
- Metro nəqliyyatı.
- Aviasiya nəqliyyatı

44. Hansı nəqliyyat vasitəsi ilə böyük məsafələrdə yüklərin daşınması məqsədəuyğundur?

- dəniz
- avtomobil
- hava
- boru
- ✓ dəmiryol

45. /Hansından mühərriklərin istismarı zamanı istifadə olunmur?

- su
- mühərrik yağları

- benzin
- ✓ mazut
- sürtkü yağları

46. Dünyada ilk olaraq turşsulu yağış problemi ilə hansı ölkələr rastlaşmışdır?

- Amerika
- Asiya
- Avstraliya
- Skandinaviya
- ✓ Afrika ölkələri

47. Sizcə altı zolaqlı yol qovşağının kəsişməsi təxminən nə qədər sahəni əhatə edir?

- 27ha
- 42ha
- 30ha
- ✓ 35ha
- 18ha

48. Br ton neft və neft məhsullarə təxmini nə qədər oksigeni udur?

- 300min t.
- 320min t.
- 370min t.
- 250min t.
- ✓ 400min t.

49. Butun dünyada avtomobil nəqliyyatının işlətdiyi havanın miqdarı təxminən nə qədərdir?

- 30·108
- 25·109
- 15·107
- 43·105
- ✓ 27·109

50. Orta hesabla avtomobil ildə nə qədər hava işlədir?

- 15t
- 23t
- 28t
- 27t
- ✓ 30t

51. Ən çox dəniz gəmiləri və tankerlər hansı ölkənin bayrağı altında üzür?

- İngiltərə
- Kanada
- Yaponiya
- ✓ Liberiya
- ABŞ

52. Sizcə transsibir magistral xəttinin uzunluğu neçə km-dir?

- 11000 km
- 4840km
- 12350km
- ✓ 9322 km
- 1827km

53. Dünyaya il ərzində nə qədər səmnişin daşınır?
- 0,5 trln
  - 2,5 trln
  - 1,5 trln
  - 2 trln.
  - ✓ 1 trln
54. Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?
- əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.
  - yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi
  - ✓ şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq , nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olamsını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxlatmaq
  - dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi
  - nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması
55. Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı standartlarla tənzimlənir?
- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya
  - Almaniya, Amerika, Yaponiya
  - ✓ Avropa , Amerika, Yaponiya
  - Asiya, Avropa, Amerika
  - ABŞ, Avstraliya, Yaponiya.
56. Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və an çox sinir-əsəb, qan-damar, əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır ?
- maqnezium, hidrogen-sulfid, karbon qazı
  - helium qazı, dəmir oksidləri, natrium-xlor
  - hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
  - karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar
  - ✓ dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
57. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki CO – nun hansı əlamətləri var?
- Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
  - Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır
  - Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır
  - Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
  - ✓ Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;
58. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki NO – nun hansı əlamətləri var?
- Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır
  - Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır.
  - Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
  - ✓ Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
  - Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;
59. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki NOx necə yaranır?
- Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
  - Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində
  - Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;]
  - ✓ Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
  - Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;
60. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki qurğuşun birləşmələrini azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?
- Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;

- Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır;
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstruksiyalı benzin çənlərindən istifadə edilir;
- ✓ Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir

61. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki SOx – i azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir.
- Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır;
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstruksiyalı benzin çənlərindən istifadə edilir
- ✓ Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;

62. Minik avtomobillərinin mühərrikindən atılan zəhərli maddələrin miqdarının artması ən çox hansı amillərdən asılıdır?

- ✓ Silindrdə yanmanın pis getməsindən.
- Xaricətmənin pis olmasından;
- Benzinin oktan ədədinin azalmasından
- Benzinin oktan ədədinin artmasından;
- Silindrdəki havanın az olmasından;

63. Azon qatı ilə bağlı 56 ölkənin iştirak etdiyi konfrans harada keçirilmişdir?

- ABŞ
- İtaliya
- AFR
- ✓ Kanada
- Fransa

64. Ozon qatı ilə bağlı 56 ölkənin iştirak etdiyi konfrans nə vaxt keçirilmişdir?

- 1999.08.07
- 1978.23.05
- 1985.08.11
- 1950.14.07
- ✓ 1987.16.09

65. Müasir hava limanlarının ətrafındakı nə qədər sahə əhali məskunlaşması üçün yararsız hesab olunur?

- 95km<sup>2</sup>
- 150km<sup>2</sup>
- 70km<sup>2</sup>
- ✓ 120km<sup>2</sup>
- 80km<sup>2</sup>

66. Altı zolaqlı yol qovşağının kəsişməsi təxminən nə qədər sahəni əhatə edir?

- 27ha
- 42ha
- 30ha
- ✓ 35ha
- 18ha

67. Nəqliyyat əlaqələrini öyrənən sahə:

- iqlimşünaslıq
- ✓ nəqliyyat coğrafiyası
- demoqrafiya

- biocoğrafiya
- təsərrüfat coğrafiyası

**68.** Sizcə nəqliyyat növlərindən hansı daha manebralıdır?

- dəmiryol
- boru
- hava
- ✓ avtomobil
- su

**69.** Avtomobil nəqliyyatının payı nəqliyyat növləri üzrə çirkləndirici maddələrin atılmasında neçə faizdir?

- 0.65
- 0.8
- 0.74
- 0.56
- ✓ 0.87

**70.** Ümumiyyətlə daxili su yollarının uzunluğu neçə km dir?

- 300 min km
- 470min km
- ✓ 550 min km
- 570min km
- 600 min km

**71.** /Dəmir yollarının uzunluğu nə qədərdir?

- 2,4mln km
- 1,8mln km
- ✓ 1,25 mln km
- 3,7mln km
- 5,2mln km

**72.** Oksigenin miqdarı avtomobilin havanın tərkibində nə qədərdir?

- 2,4t
- 3,7 t
- 5,2t
- 4,7t
- ✓ 5,6t

**73.** Yüklərin neçə faizi beynəlxalq ticarətdə daşınan dəniz nəqliyyatının payına düşür?

- 0.4
- 0.9
- 0.6
- 0.5
- ✓ 0.8

**74.** Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində hər min nəfərə təxminən neçə avtomobil düşür?

- 470.0
- 360.0
- 500.0
- ✓ 400.0
- 640.0

75. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki SO2 və SO3 – ün hansı əlamətləri var?

- Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır;
- Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
- Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
- ✓ Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır
- Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;

76. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki karbohidrogenlər necə yaranır?

- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.
- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;
- ✓ Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;

77. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki qurğuşun birləşmələri necə yaranır?

- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;
- ✓ Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.

78. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki aromatik karbohidrogenləri azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- ✓ Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır
- Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;
- Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir.
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstuksiya benzin çənlərindən istifadə edilir

79. Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki CO2 – ni azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır;
- Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir
- Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;
- ✓ Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstuksiya benzin çənlərindən istifadə edilir;

80. Yük avtomobillərinin səs küy intensivliyi nə qədərdir?

- 65-75db
- 90-100db
- 40-50db
- 50-60db
- ✓ 80-90db

81. İnsan tənəffüsü neçə db səs yaradır?

- 25 db
- 30db
- 6db
- ✓ 10db
- 18db

82. Metropoliten qatarlarının yaratdığı səs küyün səviyyəsi nə qədərdir?

- 70-80db
- 100-110db

- 110-120db
- ✓ 90-95db
- 60-70db

83. Nəqliyyat növləri icərisində hansı növ daha çox uzunluğa malikdir?

- ✓ avtomobil
- su
- dəniz
- cay
- boru-kəmər

84. Ətraf mühitə ən çox NOx hansı nəqliyyat vasitəsi tərəfindən atılır?

- Dəmir yolları;
- Metro nəqliyyatı.
- Su nəqliyyatı;
- ✓ Avtonəqliyyat
- Aviasiya nəqliyyatı;

85. Sərnişin və yük nəqliyyat vasitələri tərəfindən atmosfərə hansı zərərli maddələr atılır?

- Yalnız SOx , NOx və bərk hissəciklər ;
- Yalnız SOx və NOx ;
- Yalnız NOx , CH və NOx ;
- ✓ SOx , NOx, bərk hissəciklər, CO, CH, CO2 və s.
- Yalnız SOx , CH və CO2 ;

86. Azərbaycanda ən bahalı nəqliyyat növü:

- Boru-kəmər
- Avtomobil
- Su
- Dəniz
- ✓ hava

87. Daxili su yollarının uzunluğu neçə km dir?

- 570min km
- 470min km
- 300 min km
- ✓ 550 min km
- 600 min km

88. Dünyada olan magistral boru kəmərlərinin uzunluğu neçə km-dir?

- 8mln km
- 4mln km
- 2,3mln km
- 2,0mln km
- ✓ 1,9mln km

89. Hava yollarının ümumi uzunluğu neçə km-dir?

- 5,7mln km
- 3,7mln km
- 4,7mln km
- ✓ 9,5 mln km
- 6,4 mln km

**90.** Dünyada dəmir yollarının uzunluęu n  qədərdir?

- 2,4mln km
- 5,2mln km
- 1,8mln km
- √ 1,25 mln km
- 3,7mln km

**91.** Azot oksidləri qarışığının miqdarı n  qədər olanda o kəskin aęciy r xəstəlikləri əmələ gətirir?

- 0,07-0,09%
- 0,001-0,003%
- 0.01
- 0,9-1,5%
- √ 0,004-0,008%

**92.** Avropa Birliyinin tələblərindən sonra dizel yanacaęının tərkibində kükürdün miqdarı neę  faiz azaldılmışdır?

- √ 3%
- 45%
- 2%
- 4%
- 5%

**93.** Avtomobil nəqliyyatının istismarı zamanı yaranan hansı təsir görmə qabiliyyətini zəiflədir?.

- zəhərli qazlar
- √ titrəyiş
- şinlərin vəziyyəti
- yanacaęın tərkibi
- səs küy

**94.** Səs rəqsləri tezliyinin  n yüksək həddi neę  hs-dir?

- 20000-109Hs
- √ 109-1013 Hs
- 20-20000Hs
- 1510-2010Hs
- 59-810 Hs

**95.** Səs rəqsləri tezliyinin  n aşıęı səviyyəsi neę  Hs-dir?

- 7Hs
- √ 20Hs
- 25Hs
- 12Hs
- 15Hs

**96.** Səs rəqsləri tezliyinə görə neę  qrupa bölünür?

- 5.0
- √ 4.0
- 2.0
- 6.0
- 7.0

**97.** Avtomobil təmiri sexlərində səs küyün intensivlik səviyyəsi neşə olur?

- 90db
- √ 130db

- 120db
- 100db
- 45db

**98.** Reaktiv təyyarələrin qalxma zamanı yaratdığı səs küyün intensivliyi nə qədərdir?

- 140-150db
- ✓ 130-160db
- 90-100db
- 110-140db
- 80-100db

**99.** Yük avtomobillərinin səs küy intensivliyi nə qədərdir?

- 65-75db
- ✓ 80-90db
- 50-60db
- 40-50db
- 90-100db

**100.** İnsan tənəffüsü neçə db səs yaradır?

- 25 db
- ✓ 10db
- 6db
- 30db
- 18db

**101.** Avtomobillərin salonunda səs küyün səviyyəsi nə qədərdir?

- 50db
- ✓ 60db
- 68db
- 80db
- 74db

**102.** Səs-küyün ağırlı həddi neçə db-dir?

- 80-90db
- ✓ 120-130db
- 90-100db
- 130-140db
- 140-150db

**103.** Dünyanın ən səsli şəhərlərində səs səviyyəsi neçə db-dir?

- 70db
- ✓ 80db
- 86db
- 65db
- 95db

**104.** Dünyanın ən səs-küylü şəhərləri hansılardır?

- Nyu-York,Paris
- ✓ Rio-de-Janeyro,San-Paulu
- Berlin,London
- Moskva,Sumqayıt
- Pekin,Tokio

- 105.** Avropada nə qədər insan 65 db-dən çox olan səsə təsirinə məruz qalır?
- 120db
  - ✓ 55db
  - 60db
  - 40db
  - 80db
- 106.** İri şəhərlərdə akustik çirklənmə neçə faiz təşkil edir?
- 0.5
  - ✓ 0.6
  - 0.8
  - 0.3
  - 0.45
- 107.** Neçə db-yə qədər səs-küy insan orqanizmi üçün az ziyanlı hesab olunur?
- 210db
  - ✓ 80db
  - 120db
  - 95db
  - 95db
- 108.** İnsanların səs-küyə fizioloji-biokimyəvi uyğunlaşması mümkündürmü?
- qismən
  - ✓ yox
  - 10 ildən sonra
  - 2 ildən sonra
  - hə
- 109.** İnzibati otaqlarda və idarələrdə səs-küy neçə db-yə çatır?
- 40db
  - ✓ 65db
  - 50db
  - 20db
  - 70db
- 110.** Pıçıltı neçə intensivlikdə qiymətləndirilir?
- 43db
  - ✓ 20db
  - 18db
  - 15db
  - 10db
- 111.** Yaxın məsafədə insan danışığı neçə db səs yaradır?
- 40db
  - ✓ 65db
  - 30db
  - 80db
  - 70db
- 112.** İnsanın eşitmə orqanı səsə səviyyəsinin neçə db. Artımını hiss etməyə qadirdir?
- 4db
  - ✓ 1db

- 7 db
- 3db
- 2db

**113.** DYM-dən ayrılan tüstünün bərk və maye hissəciklərinin ölçüsü neçə mkm-ə qədərdir?

- 2mkm
- ✓ 3mkm
- 8mkm
- 6mkm
- 4,5mkm

**114.** Elektromaqnit dalğaları hansı şəraitdə işıq sürəti ilə yayılır?

- suda
- ✓ vakumda
- torpaqda
- meşədə
- havada

**115.** Hansı orqan tərəfindən elektromaqnit dalğalarının udulması çox ciddi nəticələrə səbəb olmur?

- mədə
- gözlər
- ürək
- ✓ beyin
- böyrək

**116.** Hüceyrələr tərəfindən udulan elektromaqnit sahəsinin enerjisi nəyə çevrilir?

- suya
- ✓ istiliyə
- torpağa
- soyuğa
- qaza

**117.** Bu təşkilatlardan hansı Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatıdır?

- SEATO
- ✓ ISO
- YUNESKO
- NATO
- BMT

**118.** “İnsan bədənində ötürülən titrəyişlər” standartı Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatının hansı sayılı standartı ilə müəyyən olunur?

- 530.0
- ✓ 2631.0
- 13.0
- 840.0
- 1486.0

**119.** Hansı xəstəliyin əmələ gəlməsi titrəyişlə bağlı deyil?

- görmə qabiliyyətinin zəifləməsi
- ✓ ağciyər xəstəliyi
- yorğunluq
- başağrısı
- diqqətin azalması

|      |                                                                                                                                                                                                                                 |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 120. | Hansı ölkələrdə hər il təxminən 50 min adam nəqliyyat səs küyünün yaratdığı ürək tutmaları hesabına ölür?                                                                                                                       |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Asiya</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> Avropa birliyi</li> <li>• Cən.Amerika,Şm.Amerika</li> <li>• Avstraliya</li> <li>• Afrika</li> </ul>                               |
| 121. | Ultrasəsin həddinin 90db olması necə hesab olunur?                                                                                                                                                                              |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• təhlükəli</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> təhlükəsiz</li> <li>• az təhlükəli</li> <li>• qorxulu</li> <li>• öldürücü</li> </ul>                                          |
| 122. | Sərnişin qatarlarında səs küyün miqdarı neçə db-dir?                                                                                                                                                                            |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 38db</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> 68db</li> <li>• 50db</li> <li>• 75db</li> <li>• 42db</li> </ul>                                                                    |
| 123. | Alüminiumun suda hansı birləşmələri zəhərli sayılır?                                                                                                                                                                            |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• suda həll olan</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> suda həll olmayan</li> <li>• sulfatlı</li> <li>• nitratlı</li> <li>• xloridli</li> </ul>                                 |
| 124. | Aşağıdakılardan hansı orqanizmdə toplanan zəhərli maddələrə aid deyil?                                                                                                                                                          |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• qurğuşun</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> dəmir</li> <li>• mis</li> <li>• manqan</li> <li>• sink</li> </ul>                                                              |
| 125. | Avropa Birliyinin yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələblər sərtləşdirildikdən sonra benzinin tərkibində kükürdün miqdarı neçə dəfə azaldılmışdır?                                                                                |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2.0</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> 3.0</li> <li>• 10.0</li> <li>• 8.0</li> <li>• 4.0</li> </ul>                                                                        |
| 126. | Etilli benzin markalarını fərqləndirmək üçün nədən istifadə edilir?                                                                                                                                                             |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• xüsusi qablardan</li> <li>✓ <input checked="" type="checkbox"/> rəngdən</li> <li>• hərf işarələrindən</li> <li>• iyindən</li> <li>• xüsusi yanacaqdoldurma stansiyalarından</li> </ul> |
| 127. | Hansı zəhərli maddənin tullantılarının 50%-i qısa müddət ərzində yolkənarı sahənin səthinə çökür?                                                                                                                               |
|      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• benzol</li> </ul>                                                                                                                                                                      |

- civə
- mis
- kükürd
- ✓ qurğuşun

**128.** Azot oksidləri qarışığının miqdarı nə qədər olanda o kəskin ağciyər xəstəlikləri əmələ gətirir?

- 0,9-1,5%
- ✓ 0,004-0,008%
- 0,07-0,09%
- 0,001-0,003%
- 0.01

**129.** Avtomobillərdə yanacaq yanarkən hansı qazın çatışmaması nəticəsində karbon dəm qazına çevrilir?

- azot
- ✓ oksigen
- kükürd
- karbon
- hidrogen

**130.** İlk olaraq turşulu yağış problemi ilə hansı ölkələr rastlaşmışdır?

- Amerika
- ✓ Afrika ölkələri
- Skandinaviya
- Avstraliya
- Asiya

**131.** “Turşulu yağışlar” termini ilk dəfə nə vaxt meydana gəlmişdir?

- 1956.0
- ✓ 1872.0
- 1972.0
- 1960.0
- 1987.0

**132.** Azon qatı ilə bağlı 56 ölkənin iştirak etdiyi konfrans harada keçirilmişdir?

- ABŞ
- ✓ Kanada
- AFR
- İtaliya
- Fransa

**133.** Ozon qatı ilə bağlı 56 ölkənin iştirak etdiyi konfrans nə vaxt keçirilmişdir?

- 1999.08.07
- ✓ 1987.16.09
- 1950.14.07
- 1985.08.11
- 1978.23.05

**134.** Müasir hava limanlarının ətrafındakı nə qədər sahə əhali məskunlaşması üçün yararsız hesab olunur?

- 95km<sup>2</sup>
- ✓ 120km<sup>2</sup>
- 70km<sup>2</sup>
- 150km<sup>2</sup>
- 80km<sup>2</sup>

**135.** Altı zolaqlı yol qovşağının kəsişməsi təxminən nə qədər sahəni əhatə edir?

- 27ha
- ✓ 35ha
- 30ha
- 42ha
- 18ha

**136.** İki zolaqlı yol qovşağının kəsişməsinin tikintisi təxminən nə qədər ərazisini əhatə edir?

- 8 ha
- ✓ 15ha
- 9,5 ha
- 8,7ha
- 12ha

**137.** Bir km müasir tipli avtomobil magistralının tikintisi üçün nə qədər sahə lazımdır?

- 19ha
- ✓ 10-12ha
- 8ha
- 15 ha
- 6-8ha

**138.** Azərbaycanda bərk örtüklü avtomobil yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 5,6min km
- ✓ 18,6 min km
- 8min km
- 11min km
- 13 min km

**139.** Nəqliyyat müəssisələrinin sənaye çirkab sularında hansı birləşmələr zərərli hesab olunmur?

- xloridlər
- ✓ alüminium
- sulfatlar
- nitratlar
- xrom

**140.** Azərbaycanda neçənci ildən etilli benzin istehsal olunmur?

- 1992.0
- 1980.0
- ✓ 1997.0
- 2001.0
- 1975.0

**141.** Avropa Birliyinin yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələblərdən sonra benzinin və dizel yanacağının tərkibində kükürdün miqdarı neçə faiz azaldılmışdır?

- 0.1
- ✓ 0.3
- 0.15
- 0.4
- 0.7

**142.** Avropa Birliyi neçənci ildən yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələbləri artırır?

- 2000.0
- ✓ 1980.0
- 1994.0
- 1956.0
- 2008.0

**143.** Qurğuşun tullantılarının təxminən neşə faizi yolkənarı səthə köçür?

- ✓ 5%
- 72%
- 3%
- 48%
- 56 %

**144.** Antidetanator P-9 etil mayesi nə zaman istifadə olunur?

- dəm qazını azaltmaq üçün
- sürəti artırmaq üçün
- zəhərli qazları neytrallaşdırmaq üçün
- ✓ oktan ədədini qaldırmaq üçün
- zəhərli qazları azaltmaq üçün

**145.** Qurğuşun birləşmələri hansı qrupa aiddir?

- VIII
- IV
- VI
- III
- ✓ I

**146.** Zəhərli qazlarda kükürd birləşmələrinin BBH nə qədərdir?

- 0.005
- ✓ 1.0E-4
- 0.002
- 0.013
- 0.033

**147.** Təsir xarakterinə görə smog neçə növə ayrılır?

- IV
- ✓ II
- V
- III
- VI

**148.** Londonda qeydə alınan smog neçə nəfərin ölümünə səbəb olmuşdur?

- 500.0
- ✓ 4000.0
- 2000.0
- 3600.0
- 2500.0

**149.** Londonda smog hansı ildə qeydə alınmışdır?

- 1961.0
- ✓ 1952.0
- 1970.0
- 2001.0

- 1940.0

150. Aşağıdakələrdən hansı təbiəti mühafizə kompleks tədbirlərinin fəaliyyət istiqamətinə aid deyil?

- memarlıq-planlaşdırma
- ✓ metereoloji
- konstruktor-texniki
- istismar
- təşkilati-hüquqi

151. Yol hərəkətinin təhlükəsizliyi sahəsində dövlət orqanları qərar qəbul edərkən əsas kriteriya kimi nəyi qəbul edirlər?

- yolun vəziyyəti
- ✓ YNH vurduğu ziyan
- yanacağın növü
- avtomobilin markası
- yolun ətraf zolağı

152. Azərbaycanda hər il təxminən neşə nəfər avtomobil qəzalarında xısarıt alır?

- 12min
- ✓ 10min
- 9min
- 8min
- 5min

153. Avtomobil nəqliyyatında qəzaların baş verməsinə aşağıdakılardan hansı səbəb olmur?

- sürət
- ✓ yanacağın növü
- avtomobilin texniki vəziyyəti
- qarşı hərəkət zolağına keçmə
- yanlış ötmə

154. Hər il dünyada 1 mln-dan çox insan hansı hadisənin nəticəsində həlak olur?

- müharibə
- ✓ yol-nəqliyyat hadisəsi
- zəlzələ
- qrippdən
- sel

155. Nəqliyyatın inkişafında hansı səbəblər bitki və heyvanlar aləminin inkişafına mənfi təsiri gücləndirir?

- yolların bərk örtüyü
- ✓ sürət və intensivlik
- yanacağın keyfiyyəti
- mühərrikin gücü
- yük maçınlarının sayı

156. Avtomobil yolunda 100 m-ə qədər məsafədə ilk növbədə hansı çirkləndirici maddə toplanır?

- bərk maddələr
- ✓ ağır metallar
- toz
- neft məhsulları
- çirkli sular

157. Avtomobil şinlərinin yolda sürüşmə əmsalı hansı səbəbdən daha da artır?

- dolu
- ✓ palçıq
- bərk örtük
- asfalt
- leysan

158. Metereoloji şərait tozun əmələgəlmə intensivliyinə təsir edirmi?

- çox zəif
- ✓ bəli
- yalnız asfalt örtük yollarda
- yalnız torpaq yollarda
- xeyr

159. 25 metr hündürlükdə kiçik ölçülü hissəciklər neçə faiz təşkil edir?

- 0.6
- ✓ 0.74
- 0.4
- 0.68
- 0.35

160. Hansı hündürlükdə tozun tərkibi BBK həddinə uyğundur?

- 15m
- ✓ 20m
- 8m
- 18m
- 10m

161. Torpaq yollarda tozun miqdarı neçə mq/m<sup>3</sup>-ə qədər ola bilər?

- 10mq/m<sup>3</sup>
- ✓ 18mq/m<sup>3</sup>
- 12mq/m<sup>3</sup>
- 15mq/m<sup>3</sup>
- 8mq/m<sup>3</sup>

162. Havanın tozluluğunun maksimum həddi yol örtüyünün hansı hissəsində olur?

- sol kənarında
- ✓ 10m ətrafda
- 5m ətrafda
- ortasında
- sağ kənarında

163. Torpaq yollarda yaranan tozun 90%-ni hansı hissəciklər təşkil edir?

- alüminium
- ✓ kvars
- kalsium
- mis
- dəmir

164. Duman hansı ölçülü maye hissəciklərdən ibarətdir?

- 0,2-2,5mkm
- ✓ 0,01-3mkm
- 1-5mkm
- 0,1-2 mkm

- 4-11 mkm

**165.** Yanma prosesində əmələ gələn hissəciklər hansı ölçüdə olur?

- ✓ 1mkm
- 4,2 mkm
- 3mkm
- 2,8mkm
- 1,2mkm

**166.** Asılı hissəciklərin havada ölçüsü nə qədərdir?

- 1-100mkm
- 0,01-0,1 mkm
- 0,2-0,24 mkm
- ✓ 0,01-100mkm
- 0,1-10mkm

**167.** Hava nəqliyyatında əsas elektromaqnit şüaları mənbəi hansı qurğudur?

- radiolokasiya sistemi
- təmir sexləri
- yanacaq ambarı
- yük bölməsi
- ✓ uçuş zolağı

**168.** Zaqafqaziya dəmiryolu hansı ildə istifadəyə verilmişdir?

- 1911.0
- ✓ 1883.0
- 1901.0
- 1900.0
- 1913.0

**169.** Nəqliyyatın inkişafına təsir edən amil:

- səth quruluşu
- ✓ iqtisadi inkişaf səviyyəsi, relyef , iqlim
- dağlar
- düzənlik
- təbii şəraiti

**170.** Nəqliyyatın yük dövriyyəsinin ölçü vahidini müəyyənləşdirin:

- Km
- ✓ t/km
- ton
- saat/km
- Kub km

**171.** Bakı-Tbilisi hava xəttinin açıldığı ili müəyyən edin:

- 1926.0
- ✓ 1924.0
- 1930.0
- 1906.0
- 1929.0

**172.** Azərbaycanda sərnəşin və yük daşımada hansı nəqliyyat növü liderlik edir?

- Dəmiryolu
  - ✓ avtomobil
  - Çay
  - Hava
  - Su
173. Avropada da məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsində əhəmiyyət kəsb edən və Azərbaycana şöhrət gətirən hansı qaz boru-kəməri fəaliyyət göstərir?
- Bakı-Tbilisi
  - ✓ Şahdəniz-Ərzurum
  - Bakı-Batumi
  - Bakı – Novorossiysk
  - Bakı-Supsa
174. Azərbaycanda ilk neft kəməri hansı ildə çəkilmişdir?
- 1921.0
  - ✓ 1878.0
  - 1907.0
  - 1906.0
  - 1926.0
175. Azərbaycanda dünya bazarına neçə boru-kəməri ilə neft ixrac olunur?
- 6.0
  - ✓ 4.0
  - 8.0
  - 12.0
  - 10.0
176. Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?
- nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması
  - ✓ şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq , nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olmasını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxaltmaq
  - yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi
  - əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.
  - dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi
177. Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
  - ✓ yanacağın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
  - benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq
  - aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.
  - avtomobil yollarının yeniləşdirmək
178. Avtomobillərin havaya buraxdığı tullantılar hansı standartlarla tənzimlənir?
- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya
  - ✓ Avropa , Amerika, Yaponiya
  - Almaniya, Amerika, Yaponiya
  - ABŞ, Avstraliya, Yaponiya.
  - Asiya, Avropa, Amerika
179. Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və an çox sinir-əsəb, qan-damar, əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır ?
- maqnezium, hidrogen-sulfid, karbon qazı

- ✓ dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun
- karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar
- hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu
- helium qazı, dəmir oksidləri, natrium-xlor

**180.** Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki  $C_nH_m$  – in hansı əlamətləri var?

- Qonur rəngdədir, boğucu iyə malikdir və qaz halındadır
- ✓ Pis iyə malikdir, ümumi toksiki və zəhərləyici təsirə malikdir və qaz halındadır;
- Rəngsizdir, suda pis həll olur və qaz halındadır;
- Suda yaxşı həll olur, kəskin iyə malikdir və qaz halındadır.
- Rəngsizdir, iy və dadı yoxdur, suda pis həll olur, yana bilir və qaz halındadır;

**181.** Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki karbohidrogenlər necə yaranır?

- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- ✓ Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;

**182.** Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki qurğuşun birləşmələri necə yaranır?

- Mühərrikin silindrində natamam yanma nəticəsində;
- ✓ Oktan ədədini artırmaq üçün benzinə əlavə olunan aşqarın tərkibində silindrə daxil olması nəticəsində.
- Mühərrikin silindrindəki kükürdün oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrindəki azotun oksidləşməsi nəticəsində;
- Mühərrikin silindrində tam yanma nəticəsində;

**183.** Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki qurğuşun birləşmələrini azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır;
- ✓ Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir
- Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;
- Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstruksiyalı benzin çənlərindən istifadə edilir;

**184.** Avtonəqliyyat tullantılarının tərkibindəki aromatik karbohidrogenləri azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- Mühərrikin yanma kamerasının forması təkmilləşdirilir, sıxma dərəcəsi və hava artıqlıq əmsalı azaldılır;
- ✓ Yanacağın tərkibindəki karbonun nisbi payı azaldılır
- Yanacağın tərkibindəki kükürd azaldılır və azkükürlü yanacaqlardan istifadə edilir;
- Etilsizləşdirilmiş benzinlərdən istifadə edilir.
- Benzinin buxarlanmasını azaldan xüsusi konstruksiyalı benzin çənlərindən istifadə edilir

**185.** Hansı mənbədən ətraf mühitə atılan zərərli maddələrlə mübarizə aparmaq daha çətinidir?

- Sənaye
- Elektrik qurğuları.
- Sobalar
- ✓ Nəqliyyat
- İstilik energetikası;

**186.** Minik avtomobillərinin mühərrikindən atılan zəhərli maddələrin miqdarının artması ən çox hansı amillərdən asılıdır?

- Xaricetmənin pis olmasından;
- Benzinin oktan ədədinin artmasından;
- Benzinin oktan ədədinin azalmasından
- Silindrdəki havanın az olmasından;
- ✓ Silindrdə yanmanın pis getməsindən.

**187.** Əlcəzair-İtaliya hansı nəqliyyat növü çəkilməmişdir?

- stasionar nəqliyyat
- nəqliyyat şəbəkəsi
- su nəqliyyatı
- dəmiryolu nəqliyyatı
- ✓ qaz kəməri nəqliyyatı

**188.** Dünyada ilk paromobil neçənci ildə yaradılmışdır?

- 1790.0
- 1856.0
- 2000.0
- ✓ 1769.0
- 1940.0

**189.** İlk buxar maşınından nəqliyyat vasitəsi kimi neçənci ildə istifadə olunmuşdur?

- 1861.0
- 1945.0
- ✓ 1543.0
- 1750.0
- 1640.0

**190.** Enerji mənbəyi kimi istifadə olunan batareyalar neçə km məsafəni qət etməyə çatır?

- 120km
- ✓ 240km
- 320km
- 300km
- 80km

**191.** Dünyada ən sürətli elektromobilin sürəti hansı həddə çatır?

- 140km/s
- 220km/s
- 320km/s
- ✓ 400km/s
- 180km/s

**192.** dünyada ən sürətli elektromobil hansı ölkədə istehsal olunmuşdur?

- ABŞ
- Belçika
- Fransa
- ✓ Yaponiya
- İngiltərə

**193.** Dünyada ilk elektromobil neçənci ildə yaradılmışdır?

- 1936.0
- 1965.0
- 2001.0
- ✓ 1938.0
- 1990.0

**194.** Hansı mühərriklər ekoloji cəhətdən təmiz mühərriklər hesab olunur?

- mazutla çalışan

- spirtlə çalışan
- təbii qazla çalışan
- benzinlə çalışan
- ✓ elektrik enerjisi ilə çalışan

**195.** Səhiyyə Nazirliyinin normalarına görə yuxu və istirahət üçün səs küyün səviyyəsi neçə db dın çox olmamalıdır?

- 50db
- 40db
- ✓ 35db
- 45db
- 60db

**196.** Səs küy səviyyəsi hansı yollarda daha az olur?

- asfalt
- çay daşı
- ✓ asfalt beton
- qum
- beton

**197.** Tozun əsas hissəsi hansı hündürlüyə qədər hissədə yerləşir?

- 5m
- 18m
- 15m
- ✓ 10m
- 8m

**198.** Hansı hündürlükdə tozun tərkibi BBK həddinə uyğundur?

- 15m
- 8m
- ✓ 20m
- 10m
- 18m

**199.** Bir metr hündürlükdə olan tozun BBK həddi normadan neçə dəfə çox olur?

- 8 dəfə
- 18dəfə
- 12dəfə
- 7dəfə
- ✓ 10 dəfə

**200.** Küləyin sürəti neçə dəfə artanda asfalt örtüklü yollarda tozun miqdarı 3-5 dəfə artır?

- 12 dəfə
- 8 dəfə
- 2 dəfə
- 6 dəfə
- ✓ 3 dəfə

**201.** Havanın tozluluğunun maksimum həddi yol örtüyünün hansı hissəsində olur?

- sol kənarında
- ortasında
- 5m ətrafda
- ✓ 10m ətrafda
- sağ kənarında

**202.** Asfalt beton örtüklü yollarda tozun tərkibində əlavə olaraq hansı materialların hissəcikləridir?

- qum
- əhəng
- daş
- ✓ bitium,rəng
- kvars

**203.** Dənəvər örtüklü (çınqıl) yollarda əmələ gələn tozlarda hansı kimyəvi element üstünlük təşkil edir?

- karbon
- dəmir
- azot oksidləri
- alüminium
- ✓ silisium4-oksidi

**204.** Toz hissəciklərinin orta ölçüsü nə qədərdir?

- 3,7mkm
- 4,5mkm
- 7mkm
- 4mkm
- ✓ 5mkm

**205.** Yanma prosesində əmələ gələn hissəciklər hansı ölçüdə olur?

- ✓ 1mkm
- 1,2mkm
- 3mkm
- 4,2 mkm
- 2,8mkm

**206.** Asılı hissəciklərin əsas mənbəyi nədir?

- mədən sənayesi
- SES-lər
- küləklər
- ✓ Yanma prosesi
- k/t

**207.** Asılı hissəciklərin yüksək konsentrasiyasının hansı kimyəvi maddə ilə qarışığı daha təhlükəlidir?.

- Mg
- Ca
- Al
- H
- ✓ SO<sub>2</sub>

**208.** ÜST-ı hansı diametrdə olan hissəcikləri insan sağlamlıq üçün daha ciddi problem hesab edir?

- 8mkm
- 2mkm
- 5mkm
- ✓ 10mkm
- 0,5mkm

**209.** Asılı hissəciklərin havada ölçüsü nə qədərdir?

- 0,1-10mkm

- 0,2-0,24 mkm
- 0,01-0,1 mkm
- ✓ 0,01-100mkm
- 1-100mkm

**210.** Güclü sıçrayışla dəyişən aşağı tezlikli texnogen EMS-ləri hansı xəstəliyin baş verməsinə səbəb olur?

- ürək getməsi
- miqren
- xərcəng
- mədə xorası
- ✓ infarkt-miokard

**211.** Hava nəqliyyatında əsas elektromaqnit şüaları mənbəi hansı qurğudur?

- yanacaq ambarı
- yük bölməsi
- radiolokasiya sistemi
- təmir sexləri
- ✓ uçuş zolağı

**212.** Aşağıdakılardan hansı avtomobillərdə elektromaqnit sahəsinin yaranmasında iştirak etmir?.

- paylayıcı
- alışma şamları
- alışma sistemi
- ✓ yanacaq çəni
- yüksək voltlu naqillər

**213.** Benzin mühərrikli avtomobillərdə elektromaqnit sahəsinin yaranmasının əsas səbəbi nədir?

- yükün miqdarı
- elektrik ölçü cihazları
- səsboğucu
- sürət
- ✓ alışma sistemi

**214.** Elektromaqnit dalğaları vakuumda hansı sürətlə yayılır?

- 500km/s
- 100km/s
- 1200 km/s
- ✓ işıq sürəti ilə  $3 \cdot 10^8$  m/san
- 800km/s

**215.** Enerji sıxlığı nə qədər olanda ən az müddətə 20 dəqiqə həmin sahədə qalmaq olar?

- 2Vt/m<sup>3</sup>
- 12Vt/m<sup>3</sup>
- 5Vt/m<sup>3</sup>
- 12Vt/m<sup>3</sup>
- ✓ 10Vt/m<sup>3</sup> qədər

**216.** Böyük şəhərlərdə elektromaqnit sahəsi neçə faiz təşkil edir?

- 12-18%
- ✓ 18-32%
- 15-20%
- 20-25%
- 25-35%

217. Elektromaqnirt çirklənmə əsasən nədən asılıdır?
- Rütubətdən
  - küləyin istiqamətindən
  - havanın temperaturundan
  - mühərrikin gücündən
  - ✓ süalandırılan siqnalın gücündən və tezliyindən
218. Biri birini yaradan və bir biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan burulğanlı elektrik və maqnit şüalanmalarının olması nəyi yaradır?
- səs-küy
  - işıq şüaları
  - titrəyiş
  - ✓ elektromaqnit şüaları
  - ultrasəs
219. Beynəlxalq standartlaşdırma təşkilatının hansı saylı standartı “insan bədənində ötürülən titrəyişlərlə” bağlıdır?
- 403.0
  - 1751.0
  - 145.0
  - ✓ 2631.0
  - 1141.0
220. Sürücü və səmşişnlərə təsir edən titrəyişlərin buraxıla bilən həddi hansı təşkilat tərəfindən müəyyən olunur?
- Yunesko
  - Nato
  - ATƏT
  - BMT
  - ✓ Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı(İSO)
221. Avtomobil yolunda 100 m-ə qədər məsafədə ilk növbədə hansı çirkləndirici maddə toplanır?
- ✓ ağır metallar
  - neft məhsulları
  - bərk maddələr
  - çirkli sular
  - toz
222. İntensivliyi sutkada 10000 avtomobil olan yolun 1 km-dən su hövzələrinə hər il orta hesabla nə qədər toz axıdılır?
- 300kq
  - 250t
  - 1,5t
  - ✓ 500kq
  - 1ton
223. Toz əmələ gələn prosesin intensivliyi göstərilən amillərin hansından asılı deyil?
- torpaq örtüyünü vəziyyəti
  - yol örtüyünün keyfiyyəti
  - nəqliyyatın hərəkət sürəti
  - ✓ yol ötürücülərin sayı
  - meteoroloji şərait
224. Tozun əsas hissəsi hansı hündürlüyə qədər hissədə yerləşir?
- 15m

- 18m
- 5m
- 8m
- ✓ 10m

225. Bir metr hündürlükdə olan tozun BBK həddi normadan neçə dəfə çox olur?

- 18dəfə
- 7dəfə
- 12dəfə
- ✓ 10 dəfə
- 8 dəfə

226. Küləyin sürəti neçə dəfə artanda asfalt örtüklü yollarda tozun miqdarı 3-5 dəfə artır?

- 12 dəfə
- 8 dəfə
- 2 dəfə
- 6 dəfə
- ✓ 3 dəfə

227. Küləyin sürəti 3 dəfə artdıqda torpaq yollarda toz neçə dəfə artır?

- 7-8 dəfə
- 6-8 dəfə
- 2-3 dəfə
- ✓ 10-15 dəfə
- 1-2 dəfə

228. Asfalt beton örtüklü yollarda tozun tərkibində əlavə olaraq hansı materialların hissəcikləridir?

- qum
- əhəng
- daş
- ✓ bitium,rəng
- kvars

229. Dənəvər örtüklü (çınqıl) yollarda əmələ gələn tozlarda hansı kimyəvi element üstünlük təşkil edir?

- karbon
- dəmir
- alüminium
- azot oksidləri
- ✓ silisium4-oksidi

230. Nəqliyyat prosesi ekoloji cəhətdən hansı proseslərə aid olunur?

- təhlükəsiz
- qısa müddətli
- ✓ təhlükəli
- əhəmiyyətli
- az təhlükəli

231. Aşağıdakılardan hansı yol nəqliyyat hadisələrinin baş verməsində əsas səbəblərdən biri hesab olunur?

- mühərrikin köhnəliyi
- avtomobilin markası
- yol ətrafının bitki örtüyü
- ✓ meteoroloji vəziyyət
- avtomobillərdə sərnişinlərin sayı

232. Ölçüsü 0,01-1mkm olan həm bərk,həm də maye hissəciklər nə adlanır?

- toz
- bulud
- his
- ✓ tüstü
- duman

233. Asılı hissəciklərin yüksək konsentrasiyasının hansı kimyəvi maddə ilə qarışığı daha təhlükəlidir?.

- Mg
- Al
- H
- ✓ SO<sub>2</sub>
- Ca

234. Asılı hissəciklərin havada ölçüsü nə qədərdir?

- 1-100mkm
- 0,2-0,24 mkm
- 0,01-0,1 mkm
- ✓ 0,01-100mkm
- 0,1-10mkm

235. Azərbaycanda bərk örtüklü avtomobil yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 11min km
- 8min km
- ✓ 18,6 min km
- 13 min km
- 5,6min km

236. Kateqoriyasından asılı olaraq dəmir yolunda hərəkət zolaqlarının eni neçə metr olur?

- 80-120m
- 150-200m
- ✓ 100-150m
- 50-80m
- 60-100m

237. Dünya okeanlarına bu günə qədər neçə ton neft və neft məhsullarının atıldığı güman edilir?

- 30 mln t
- 45 mln
- 38mln
- 50mln
- ✓ 60mln t

238. Suda olan bir ton neft və neft məhsullarə təxmini nə qədər oksigeni udur?

- 300min t.
- 320min t.
- 370min t.
- 250min t.
- ✓ 400min t.

239. Neft təbəqəsi su üzərində ultrabənövşəyi şüaların neçə faizini udur?

- 25-30%

- 0.6
- 0.5
- ✓ 35-40%
- 30-35%

240. Ümumiyyətlə dünyada avtomobil nəqliyyatının çirkləndirici maddələr atılmasında payı nə qədərdir?

- 0.7
- 0.72
- 0.67
- ✓ 0.87
- 0.78

241. Azərbaycanda çirkləndirici maddələrin havaya atılmasında avtomobil nəqliyyatının payı nə qədərdir?

- 0.5
- 0.8
- 0.6
- 0.9
- ✓ 0.7

242. Dünyada avtomobil nəqliyyatının işlətdiyi havanın miqdarı təxminən nə qədərdir?

- $30 \cdot 10^8$
- $25 \cdot 10^9$
- $15 \cdot 10^7$
- $43 \cdot 10^5$
- ✓  $27 \cdot 10^9$

243. Bir avtomobilin illik yanacaq ehtiyacını ödəmək üçün nə qədər neft emal etmək tələb olunur?

- ✓ 3t
- 2,5t
- 1,4t
- 2t
- 4,7t

244. Dünyada avtomobilin sayının təxmini 1 mlrd olduğunu nəzərə alsaq avtomobil nəqliyyatının ehtiyacını ödəmək üçün nə qədər neft emal etmək tələb olunur?

- $2,0 \cdot 10^8$ t
- $5,0 \cdot 10^7$ t
- $2,5 \cdot 10^5$ t
- ✓  $3 \cdot 10^9$  t
- $4,5 \cdot 10^7$ t

245. Avtomobilin illik işlətdiyi havanın tərkibində oksigenin miqdarı nə qədərdir?

- 2,4t
- 3,7 t
- 5,2t
- 4,7t
- ✓ 5,6t

246. Müasir hava limanları nə qədər torpaq sahəsini tutur?

- 35km<sup>2</sup>
- 40km<sup>2</sup>
- 60km<sup>2</sup>
- ✓ 50km<sup>2</sup>

- 27 km2

247. Dünya nəqliyyat şəbəkəsinin uzunluğunun neçə faizi inkişaf etmiş ölkələrin payına düşür?

- 0.6
- 0.63
- 0.56
- ✓ 0.78
- 0.7

248. Dünyada dəmiryolların, boru-kəmərlərin, avtomobil yollarının ümumi uzunluğuna görə hansı dövlət liderlik edir?

- Cin
- Yaponiya
- CAR
- ✓ ABŞ
- Kanada

249. Nəqliyyat nədir?

- dəniz
- boru-kəmər
- su
- ✓ maddi istehsalın 3-cü sahəsi
- cay

250. Ən ucuz nəqliyyat növü hansıdır?

- elektron
- avtomobil
- boru kəmər
- cay
- ✓ dəniz

251. Ümumi uzunluğuna görə hansı nəqliyyat növü 1-ci yeri tutur?

- dəniz
- boru kəmər
- hava
- ✓ avtomobil
- cay

252. Hansı ölkə dəmiryolların ümumi uzunluğuna görə dünyada liderlik edir?

- Kanada
- RF
- Cin
- Kanada
- ✓ ABŞ

253. Dünyada buxarla işləyən ilk dəmiryolu xətti necənci ildə çəkilmişdir?

- 1836.0
- 1801.0
- 1896.0
- ✓ 1813.0
- 1901.0

254. Azərbaycanda dəmir yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 1,7min km
- 2,9min km
- 3min km
- ✓ 2,1 min km
- 4min km

255. Dünyanın hansı ölkəsində dəmiryolları tam elektrikləşdirilmişdir?

- Kanada
- Gürcüstan
- Kuba
- ✓ ABŞ
- Cin

256. Güclü sıçrayışla dəyişən aşağı tezlikli texnogen EMS-ləri hansı xəstəliyin baş verməsinə səbəb olur?

- miqren
- xərcəng
- mədə xorası
- ✓ infarkt-miokard
- ürək getməsi

257. Hava nəqliyyatında əsas elektromaqnit şüaları mənbəi hansı qurğudur?

- radiolokasiya sistemi
- təmir sexləri
- yük bölməsi
- yanacaq ambarı
- ✓ uçuş zolağı

258. Aşağıdakılardan hansı avtomobillərdə elektromaqnit sahəsinin yaranmasında iştirak etmir?.

- alışma sistemi
- alışma şamları
- paylayıcı
- yüksək voltlu naqillər
- ✓ yanacaq çəni

259. ÜST-ı hansı diametrdə olan hissəcikləri insan sağlamlıq üçün daha ciddi problem hesab edir?

- ✓ 10mkm
- 2mkm
- 8mkm
- 0,5mkm
- 5mkm

260. Elektromaqnit dalğaları vakuumda hansı sürətlə yayılır?

- 500km/s
- 100km/s
- 1200 km/s
- ✓ işıq sürəti ilə  $3 \cdot 10^8$  m/san
- 800km/s

261. Enerji sıxlığı nə qədər olanda ən az müddətə 20 dəqiqə həmin sahədə qalmaq olar?

- 5Vt/m<sup>3</sup>
- 12Vt/m<sup>3</sup>
- 2Vt/m<sup>3</sup>
- ✓ 10Vt/m<sup>3</sup> qədər

- 12Vt/m3

262. İnfraşəsin rəqs intensivliyinin insan üçün ölüm təhlükəsi həddi neçə db-dir?

- 140-150db
- 160-170db
- 120-140db
- 100-120db
- ✓ 180-190db

263. Süni ekosistemdə infraqəs rəqsləri nə zaman yaranır?

- parkda
- bazarda
- məişət texnikasında
- ✓ maşın-mexanizm istismarına
- evdə

264. Təbii ekosistemdə infraqəs rəqsləri aşağıda göstərilən hansı təbii hadisə zamanı yaranır?

- leysan
- vulkan
- dolu
- sürüşmə
- ✓ zəlzələ

265. Səs rəqsləri tezliyinin ən yüksək həddi neçə hs-dir?

- 20000-109Hs
- 1510-2010Hs
- 20-20000Hs
- ✓ 109-1013 Hs
- 59-810 Hs

266. Səs rəqsləri tezliyinin ən aşağı səviyyəsi neçə Hs-dir?

- 7Hs
- 12Hs
- 25Hs
- ✓ 20Hs
- 15Hs

267. Səs rəqsləri tezliyinə görə neçə qrupa bölünür?

- 2.0
- 6.0
- 7.0
- 5.0
- ✓ 4.0

268. Avtomobil təmiri sexlərində səs küyün intensivlik səviyyəsi neçə olur?

- 120db
- ✓ 130db
- 45db
- 90db
- 100db

269. Reaktiv təyyarələrin qalxma zamanı yaratdığı səs küyün intensivliyi nə qədərdir?

- 140-150db
- 110-140db
- ✓ 130-160db
- 90-100db
- 80-100db

270. Avtomobillərin salonunda səs küyün səviyyəsi nə qədərdir?

- 50db
- 80db
- 68db
- ✓ 60db
- 74db

271. Səs-küyün ağırlı həddi neçə db-dir?

- 140-150db
- 90-100db
- 130-140db
- ✓ 120-130db
- 80-90db

272. Dünyanın ən səs-küylü şəhərləri hansılardır?

- Nyu-York, Paris
- Moskva, Sumqayıt
- Berlin, London
- ✓ Rio-de-Janeyro, San-Paulu
- Pekin, Tokio

273. Avropada nə qədər insan 65 db-dən çox olan səsə təsirinə məruz qalır?

- 80 insan
- 40 insan
- 60 insan
- ✓ 55 insan
- 120 insan

274. Dünyanın təxminən neçə ölkəsində dəmiryol xəttləri var?

- ✓ 140.0
- 64.0
- 80.0
- 170.0
- 100.0

275. Atmosferi ən az çirkləndirən nəqliyyat növü hansıdır?

- dəmiryol
- dəniz nəq
- su nəq
- ✓ hava nəq
- avtomobil nəq.

276. Yerüstü nəqliyyat vasitələri və yanacaq doldurma stansiyalarının atmosferin çirklənməsində rolu nə qədərdir?

- 0.84
- 0.4
- 0.7
- ✓ 0.97

- 0.6

277. Azərbaycanca çirkləndirici maddələrin atmosfərə atılmasında nə qədərdir?

- 0.9
- 0.5
- 0.4
- 0.6
- ✓ 0.7

278. İnkişaf etmiş Avropa ölkələrində hər min nəfərə təxminən neçə avtomobil düşür?

- 640.0
- 500.0
- 360.0
- ✓ 400.0
- 470.0

279. ABŞ da hər min nəfərə təxminən neçə avtomobil düşür?

- 1200.0
- 640.0
- 400.0
- 1000.0
- ✓ 700.0

280. Dünyada avtomobil yollarının uzunluğu neçə km-dir?

- 18min km
- 15min km
- 18700km
- ✓ 24min km
- 23500km

281. Dəniz gəmiləri və tankerlər ən çox hansı ölkənin bayrağı altında üzür?

- İngiltərə
- Kanada
- Yaponiya
- ✓ Liberiya
- ABŞ

282. Avropada Yaponiyaya qədər (süveyş kanalından keçməklə) su yolunun uzunluğu neçə km-dir?

- 11000 km
- 13500 km
- 18000km
- 27min km
- ✓ 21min km

283. Transsibir magistral xəttinin uzunluğu neçə km-dir?

- 11000 km
- 4840km
- 12350km
- ✓ 9322 km
- 1827km

284. Hava nəqliyyatında yük və sərnişin daşınmasında neçə təyyarə fəaliyyət göstərir?

- 12 min
- 8min
- 10min
- 17min
- ✓ 15min

**285.** Su nəqliyyatında yük və sərnişin daşınmada təxmini neçə gəmi fəaliyyət göstərir?

- 300 min
- 80min
- 105 min
- ✓ 100 min
- 170 min

**286.** Dünya avtomobil parklarında avtomobilin sayı təxminən nə qədərdir?

- 2,3 mlrd
- 800 mln
- 5,2 mlrd
- 1,3 mlrd
- ✓ 1 mlrd

**287.** Dəmir yollarında yüklərin və sərnişinlərin daşınmasında neçə lokomotivdən istifadə olunur?

- 150 min
- 180 min
- 370 min
- ✓ 250 min
- 400 min

**288.** İlk magistral qaz kəmərinin uzunluğu neçə km olmuşdur?

- 4,7 Min km
- 5,3 min km
- 1,5 min km
- 1,8 min km
- ✓ 2,5 min km

**289.** İlk magistral qaz kəməri nəqliyyatı hansı ölkələr arasında çəkilmişdir?

- Azərbaycan-Rusiya
- Türkiyə-Yunanıstan
- Rusiya-Türkiyə
- Azərbaycan-İran
- ✓ Əlcəzair-İtaliya

**290.** İl ərzində dünyaya nə qədər sərnişin daşınır?

- 0,5 trln
- 2,5 trln
- 1,5 trln
- 2 trln.
- ✓ 1 trln

**291.** Bütün nəqliyyat növlərində birlikdə il ərzində dünyaya neçə ton yük daşınır?

- 110 mlrd. T
- 57 mlrd.t
- 43 mlrd.t
- ✓ 100 mlrd.t

- 78 mlrd. t

**292.** Dünya nəqliyyat şəbəkəsinin uzunluğu neçə km-dir?

- 20 mln km
- 37 mln km
- 40 mln km
- ✓ 35 mln km
- 60 mln km

**293.** Avropa standartlarına görə dizel yanacağının tərkibində hansı maddənin miqdarı məhdudlaşdırılır?

- azot
- hidrogen
- karbon
- oksigen
- ✓ kükürd

**294.** Kükürdün miqdarı ən çox hansı yanacağın tərkibindədir?

- mazut
- ✓ kömür
- benzin
- təbii qaz
- dizel yanacağı

**295.** Dizel yanacağından istifadə zamanı ətrafa ən çox hansı zəhərli qaz yayılır?

- karbon
- his
- hidrogen
- ✓ kükürd
- dəm qazı

**296.** His hissəcikləri hansı müddətdə havadan asılı vəziyyətdə qala bilər?

- 6 saat
- ✓ 1 sutka
- 4 saat
- 2gün
- 12 saat

**297.** DYM-də təzyiq neçə mPa-ya yaxın olur?

- 3mPa
- ✓ 1mPa
- 7mPa
- 4,8mPa
- 1,5mPa

**298.** Hansı qazın dozası 1%-dən çox olduqda insanın şüurunun itməsi və ölüm baş verir?

- oksigen
- ✓ dəm qazı
- his
- azot
- hidrogen

**299.** DYM-dən ayrılan zəhərli qazlardan hansı kanserogen xəstəliklərə səbəb olur?

- azot oksidləri
- ✓ karbohidrogen
- hidrogen
- aldehidlər
- karbon

300. DYM-da çıxan qazlar neçə komponentdən ibarətdir?

- 87.0
- ✓ 200.0
- 180.0
- 95.0
- 120.0

301. Su hövzələrinin çirklənməsində payı ən yüksək olan sahə hansıdır?

- nəqliyyat
- ✓ mənzil kommunal təsərrüfatı
- kənd təsərrüfatı
- kimya zavodları
- sənaye sahələri

302. Su hövzələrinin çirklənməsində hansı sahənin payı 1% təşkil edir?

- neftayırma müəssisələri
- ✓ toxuculuq fabrikləri
- kimya zavodları
- məişət obyektləri
- nəqliyyat müəssisə və obyektləri

303. Yanacaq doldurma stansiyaları nəzərə alınmaqla atmosferin çirklənməsində yerüstü nəqliyyatın payı nə qədərdir?

- 0.7
- ✓ 0.97
- 0.8
- 0.75
- 0.48

304. Atmosferi ən az çirkləndirən nəqliyyat növü hansıdır?

- ✓ hava
- dəniz
- avtomobil
- çay
- dəmiryol

305. Atmosfer çirklənməsində avtomobil nəqliyyatından sonra ikinci yeri hansı nəqliyyat tutur?

- dəniz nəqliyyatı
- ✓ dəmiryol
- çay nəqliyyatı
- hava nəqliyyatı
- boru nəqliyyatı

306. "Bars" qurğularından hava limanında hansı məqsədlərlə istifadə edirlər?

- yanacağın keyfiyyəti
- ✓ quşların hava limanından uzaqlaşdırılması
- təyyarələrin toqquşmasının qarşısının alınması
- düzgün cavab yoxdur

- uçuş yüksəkliyini təyin etmə

**307.** Aviasiya ornitologiyası elmi istiqaməti nə ilə məşğul olur?

- yeni marşrutların açılması
- ✓ )meteoroloji tədqiqatlar
- sərnəşin təhlükəsizliyi
- )uçuşlara quşların mane olması
- aviasiya yanacağıının tərkibi

**308.** Göstərilənlərdən hansı tədbir neft və təhlükəli yüklərin daşınması nəticəsində yaranmış təhlükənin aradan qaldırılmasına aid deyil?

- qrunun kəsilməsi
- ✓ körpülərin salınması
- ot və şitil əkilməsi
- düzgün cavab yoxdur
- münbit qatla əvəzlənmə

**309.** Magistral yollarda vəhşi heyvanların qəzalardan qorunması üçün hansı tədbirlər görülür?

- körpülər salınır
- ✓ miqrasiya yolları salınır
- heyvanların sayə azaldılır
- xüsusi yerlərə köçürülür
- xüsusi yem bazası yaradılır

**310.** Avtomobil magistral yollarının hansı ərazilərdən keçməsi qadağandır?

- dərələrdən
- ✓ qoruqlardan
- çayların üzərindən
- dağlardan
- bataqlıqlardan

**311.** Müəssisələrin istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq səs küyün intensivlik norması nə qədərdir?

- 50-60db
- ✓ 40-70db
- 45-55db
- 85db
- 35-45db

**312.** Səhiyyə Nazirliyinin normalarına görə yuxu və istirahət üçün səs küyün səviyyəsi nə qədərdir?

- 25db
- ✓ 30db
- 34db
- 48db
- 45db

**313.** Aşağıdakılardan hansı dəmir yollarda səs küyün azaldılmasında mühüm rol oynamır?

- relsin uzunluğu
- ✓ teplovozun gücü
- əylənc qurğusu
- relsaltı rezin örtükləri
- yükün kütləsi

**314.** Skandinaviya ölkələrində əsasən hansı yol örtüyündən istifadəyə üstünlük verirlər?

- beton
- ✓ kvarsələ
- neft çınqıl
- asfalt
- bazaltlı

**315.** Avropa ölkələrində səs küyü azaltmaq üçün asfaltın hansı qarışığından istifadə olunur?

- rezin
- ✓ kvars bazalt
- çınqıl
- mazut
- qum

**316.** Avtomobil sürəti neçə km/saatı keçərkən yol örtüyündən asılı olaraq səs küy artır?

- 100km/s
- ✓ 60km/s
- 40km/s
- 50km/s
- 80km/s

**317.** Ən az səs küy hansı örtüklü yollarda olur?

- rezinqarışıq
- asfalt
- beton
- ✓ asfalt beton
- qabil

**318.** Şinlərin səs küyünün artmasına nə təsir edir?

- rezin olması
- ✓ protektorların naxışı
- ölçüsü
- diskələr
- kauçuk tərkibli olması

**319.** Hərəkət sürəti 50 km-dən artıq olduqda avtomobilin hansı detallı səs küy mənbəyinə çevrilir?

- kuzov
- ✓ şin
- səsboğucu
- buferlər
- mühərrik

**320.** Səs küyün azaldılması üçün hansı detallardan istifadə olunur?

- taxta detalları
- ✓ rezin, plastik
- alüminium detalları
- süni parça
- şüşə detalları

**321.** Yüksək intensivli magistralarda minik və yük avtomobillərinə ayrıca zolaqların nəzərdə tutulması nəyin azalmasına səbəb olur?

- yanacağın
- ✓ səs küyün
- yolların sıradan çıxmasının
- zəhərli qazların

- titrəyişin

322. Binaların avtomagistrallardan və dəmiryol vağzallarından 100 m məsafədə yerləşdirilməsi nəyin məhdudlaşdırılmasına kömək edir?

- yanacağın
- ✓ səs küyün
- meteoroloji proseslərin
- yolların qorunmasının
- titrəyişin

323. Aşağıdakılardan hansı avtomobillərdə titrəyişin azaldılmasına təsir etmir?

- şinlərin xarakteri
- ✓ yanacağın növü
- yolun xarakteri
- avtomobilin texniki vəziyyəti
- oturacaqların xüsusiyyəti

324. Səs küyün 4-6db azaldılması üçün küçənin eni neçə metrə qədər artırılmışdır?

- 20m
- ✓ 40m
- 30m
- 35m
- 60m

325. Titrəyiş qoruyucusu “ekranlar” titrəyişi neçə dəfə azaldır?

- 15-18
- ✓ 5-10
- 15-20
- 13.0
- 10-12

326. Səs küy səviyyəsini dörd cərgəli əkilmiş iynəyarpaqlı ağaclar neçə db azaldır?

- 10-12db
- ✓ 13-18db
- 12db
- 18-20db
- 6-8db

327. Səs küy səviyyəsini dörd cərgəli əkilmiş enliyarpaqlı ağaclar neçə db azaldır?

- 5-7db
- ✓ 6-8db
- 7-9db
- 10-12db
- 8-10db

328. Avropada İCAO standartlarına cavab verməyən təyyarələrin Avropada uçuşu nə vaxtdan qadağan edilmişdir?

- 25.IX.1994
- ✓ 17.IV.2002
- 5.VIII.1998
- 30.V.2001
- 10.VI.2000

329. Mülki aviasiyada Avropa ölkələri üçün təyyarələrin səs küyü hansı standartta müəyyən olunur?

- BMT
- ✓ İCAO
- UST
- İSO
- Yunesko

**330.** L,Gu,S hərfləri ilə səs küy norması neçə db olan avtomobillər markalanır?

- düzgün cavab yoxdur
- 83-85db
- ✓ 78-80db
- 98-100db
- 65-80db

**331.** L,G işarələri nəyin səs küy normativlərinə cavab verdiyini göstərir ?

- minik avtomobili
- ✓ yedək avtomobillərinin
- tankerin
- gəminin
- yük avtomobili

**332.** Yük avtomobillərinin bamperinə və kabinəsinə bərkidilmiş L,G,Li və S hərfləri bu avtomobillərdə nəyin ümumi avropa tələblərinə cavab verdiyini göstərir?

- elektromaqnit dalğalarını
- ✓ səs küyün
- avtomobilin kütləsinin
- zəhərli qazların
- şinlərin

**333.** Avtomobilin daxili səs küyü hansı sürətdən sonra ölçülür?

- 70km/s
- ✓ 60km/s
- 80km/s
- 75km/s
- 50km/s

**334.** Hansı ölkədə minik avtomobilləri üçün buraxıla bilən səs küy 74 db qəbul edilmişdir?

- Fransa
- ✓ Almaniya
- İngiltərə
- Rusiya
- İtaliya

**335.** Minik avtomobilləri üçün səs küy səviyyəsi neçə db müəyyən olunmuşdur?

- 95db
- ✓ 74db
- 90db
- 110db
- 68db

**336.** Yük avtomobilləri üçün səs küy səviyyəsi neçə db. müəyyən olunmuşdur?

- 70-75db
- ✓ 81-88db
- 100-105db

- 63-70db
- 90-100db

**337.** AİK BMT-nin 51 nömrəli qaydalarına görə neçənci ildən sonra buraxılan avtomobillərin səs küy səviyyəsi müəyyən edilmişdir?

- 1960.0
- ✓ 1985.0
- 1970.0
- 2000.0
- 1994.0

**338.** Avtonəqliyyat vasitələri qaydalara uyğun olduqda təsdiq barədə beynəlxalq nişanda hansı hərflər yazılır?

- A
- ✓ E
- D
- S
- B

**339.** Göstərilənlərdən xüsusi rayonlarda hansı neft daşıyan gəmilər üçün üzmə qaydası ayrıca şərtləndirilmir?

- Aralıq dənizi
- ✓ Xəzər dənizi
- Qırmızı dəniz
- Adan körfəzi
- Baltik dənizi

**340.** “Gəmilərdə çirklənmənin qarşısının alınması üzrə” Beynəlxalq Konvensiya neçənci ildə qəbul edilmişdir ?

- 1986.0
- ✓ 1973.0
- 1993.0
- 1985.0
- 1965.0

**341.** BMT-də daha çox daşınan neçə təhlükəli yüklərin beynəlxalq siyahısı tərtib edilmişdir?

- 1000.0
- ✓ 3000.0
- 6000.0
- 3500.0
- 1500.0

**342.** Avtomobillərdə tullantıların miqdarını istehsalçı zavodun zəmanəti həddində neçə il saxlamaq mümkündür?

- 5il
- ✓ 1-3il
- 6-7il
- 3-5il
- 4il

**343.** Torpaq yollarda yaranan tozun 90%-ni hansı hissəciklər təşkil edir?

- kalsium
- alüminium
- dəmir
- ✓ kvars
- mis

**344.** Toz hissəciklərinin orta ölçüsü nə qədərdir?

- 7mkm
- 4mkm
- 4,5mkm
- 3,7mkm
- ✓ 5mkm

**345.** Yanma prosesində əmələ gələn hissəciklər hansı ölçüdə olur?

- 3mkm
- 4,2 mkm
- 1,2mkm
- ✓ 1mkm
- 2,8mkm

**346.** Asılı hissəciklərin əsas mənbəyi nədir?

- küləklər
- SES-lər
- mədən sənayesi
- k/t
- ✓ Yanma prosesi

**347.** Benzin mühərrikli avtomobillərdə elektromaqnit sahəsinin yaranmasının əsas səbəbi nədir?

- yükün miqdarı
- səsboğucu
- sürət
- ✓ alışma sistemi
- elektrik ölçü cihazları

**348.** Böyük şəhərlərdə elektromaqnit sahəsi neçə faiz təşkil edir?

- 25-35%
- 20-25%
- 15-20%
- ✓ 18-32%
- 12-18%

**349.** Avtomobil gücünə görə necə elektromaqnit şüalanma mənbəyidir?

- əhəmiyyətsiz dərəcədə
- az təhlükəli
- ✓ zəif
- təhlükəli
- güclü

**350.** Elektromaqnirt çirklənmə əsasən nədən asılıdır?

- havanın temperaturundan
- Rütubətdən
- ✓ süalandırılan siqnalın gücündən və tezliyindən
- mühərrikin gücündən
- küləyin istiqamətindən

**351.** Biri birini yaradan və bir biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan burulğanlı elektrik və maqnit şüalanmalarının olması nəyi yaradır?

- səs-küy
- ultrasəs
- işıq şüaları

- titrəyiş
- ✓ elektromaqnit şüaları

352. Beynəlxalq standartlaşdırma təşkilatının hansı saylı standartı “insan bədənində ötürülən titrəyişlərlə” bağlıdır?

- 145.0
- 1751.0
- 403.0
- 1141.0
- ✓ 2631.0

353. Sürücü və səmşişinlərə təsir edən titrəyişlərin buraxıla bilən həddi hansı təşkilat tərəfindən müəyyən olunur?

- ATƏT
- Nato
- Yunesko
- ✓ Beynəlxalq Standartlaşdırma Təşkilatı(İSO)
- BMT

354. Avtomobil nəqliyyatının istismarı zamanı yaranan hansı təsir görmə qabiliyyətini zəiflədir?.

- zəhərli qazlar
- yanacağın tərkibi
- şinlərin vəziyyəti
- ✓ titrəyiş
- səs küy

355. Aşağıda göstərilən hansı xəstəlik titrəyişlə bağlı deyil?

- görmə qabiliyyətinin zəifləməsi
- baş ağrısı
- diqqətin azalması
- yorğunluq
- ✓ ağır eşitmə

356. 250 Hs-dək olan rəqslər aşağıda göstərilən hansı xəstəliyin yaranmasına səbəb olur?

- ayrı ayrı orqanlarda ağrılar
- sinir sistemi
- damar spazması
- ürək fəaliyyəti
- ✓ qan çatışmamazlığı

357. Yolun vəziyyətinin pisləşməsi avtomobil nəqliyyatının hansı mənfi təsirinin artmasına səbəb olur?

- ✓ bitkilərə
- titrəyişin artması
- heyvanlara
- zəhərli qazların miqdarına
- su mənbələrinin çirklənməsinə

358. qatar hərəkət edərkən səs küyün yüksəkliyi neçə Hs olur?

- 100-300Hs
- 150-350Hs
- 250-350Hs
- ✓ 500-800Hs
- 400-500Hs

359. İnfrasəsin təhlükəsiz həddi neçə db-dir?

- 120db
- 100db
- 80db
- 60db
- ✓ 90db

**360.** İnfrasəsin insan tərəfindən dözülə bilən həddi neçə Hs-dir?

- 170-180Hs
- 110-130Hs
- 120-135Hs
- ✓ 140-155Hs
- 90-100Hs

**361.** Rəqs intensivliyinin hansı həddi insan həyatı üçün potensial təhlükə yaradır?

- 120-140db
- 110-140db
- 90-110db
- ✓ 155-180db
- 100-110db

**362.** Azərbaycanı qonşu ölkələrlə gələcəkdə birləşdirəcək dəmir yolu xətti:

- Bakı-Astara
- Bakı-Aktan
- Bakı-Qrozni
- Bakı-Astana
- ✓ Bakı-Tbilisi-Axalkalaki-Qars

**363.** Nəqliyyatın işi hansı daşımalarla həyata keçirilir?

- sərnəşin
- neft, kömür
- yük
- meşə
- ✓ yük, sərnəşin

**364.** Avropanın ən böyük limanı:

- Monbqan
- Sankt-Peterburq
- Kaliningrad
- ✓ Rotterdam
- Riqa

**365.** Dünyada ümumi nəqliyyatın uzunluğunu müəyyən edin:

- 400 mln km
- 2000 km
- ✓ 40 mln km-dən
- 100 mln km
- 25 mln km

**366.** Dünyanın hansı ölkələrində dəmir yolu xətti yoxdur?

- Panama, S.Ərəbistanı, Tailand
- Monqolustan, CAR, Mərakeş
- İraq, Cad, Əlcəzair

- Indoneziya, Kuba, Cili
- ✓ Yəmən, Oman, Islandiya

**367.** Neft məhsullarının hansı km-ə qədər nəqlinin dəmiryolları ilə daşınması rentabelli sayılır?

- 10000 km
- 3500,7 km
- 4000 km
- 6000 km
- ✓ 2000 km

**368.** Cəkilməkdə olan hansı dəmiryolu xəttini «Qədim İpək yolu»nun davamı sayırlar?

- Bakı-Tbilisi
- Zaqafqaziya
- Bakı-Supsa
- ✓ Bakı-Tbilisi-Qars
- Bakı-Moskva

**369.** Panamerika avtomobil yolunun yan qolları ilə birlikdə ümumi uzunluğunun nə qədər olduğunu müəyyən edin:

- 65,7 min km
- 8,3 min km
- 325 km
- ✓ 45 min km
- 7500 km

**370.** Quşlar hava nəqliyyatı hansı hündürlükdə daha təhlükəlidirlər?

- 200.0
- 350.0
- 50.0
- 150.0
- ✓ 400.0

**371.** Təhlükəsizlik konsepsiyasının ekoloji risk nəzəriyyəsi şəraitində qərarın qəbul olunması prosesi neçə mərhələdən ibarətdir?

- 7.0
- 12.0
- 3.0
- 4.0
- ✓ 6.0

**372.** Ən böyük təhlükə nəqliyyatda hansı rejimdə baş verir?

- ✓ qəza
- yay
- qış
- yük
- sürət

**373.** Avtomobil şinlərinin yolda sürüşmə əmsalı hansı səbəbdən daha da artır?

- dolu
- asfalt
- bərk örtük
- ✓ palçıq
- leysan

**374.** Dönyanın ən səsli şəhərlərində səs səviyyəsi neçə db-dir?

- 70db
- 95db
- 65db
- 86db
- ✓ 80db

**375.** Avropada 400 mln əhali normadan artıq neçə db səs küyün təsirinə məruz qalır?

- 120db
- 40db
- 60db
- ✓ 55db
- 80db

**376.** İri şəhərlərdə akustik çirklənmə neçə faiz təşkil edir?

- 0.5
- 0.3
- 0.8
- ✓ 0.6
- 0.45

**377.** Neçə db-yə qədər səs-küy insan orqanizmi üçün az ziyanlı hesab olunur?

- ✓ 80db
- 85db
- 210db
- 95db
- 120db

**378.** İnzibati otaqlarda və idarələrdə səs-küy neçə db-yə çatır?

- 70db
- 50db
- 20db
- ✓ 65db
- 40db

**379.** Karbon oksidi(dəm qazı) hansı qrupa aiddir?

- VIII
- VI
- I
- IV
- ✓ II

**380.** Hansı təyyarələrdən yeni tipli təyyarəyə nisbətən 30% artıq enmə rüsumu alınır?

- İL
- AN
- SU-27
- TU-154
- ✓ Boinq 747

**381.** 2007-ci ilin martında Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri layihəsinin təməli Oğuz rayonunun hansı kəndində qoyulmuşdur?

- Qovlar
- Kəşo
- Vəndam

- ✓ Sincan
- Bədo

**382.** Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri tam gücü ilə istifadəyə verildikdən sonra Bakı əhalisinin neçə faizi fasiləsiz su ilə təmin olunmuşdur?

- 0.6
- 0.4
- 0.65
- 0.85
- ✓ 0.75

**383.** Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəməri nədən qidalanır?

- sudan
- göllərdən
- çaylardan
- ✓ artesian quyularından
- bulaqlardan

**384.** İlk Bakı-Şollar su kəməri neçənci ilin məhsuludur?

- 1965.0
- 2005.0
- 1936.0
- 1945.0
- ✓ 1917.0

**385.** Abşeronun su ilə təmin olunması üçün Kür-Bakı su kəməri nə vaxt çəkilmişdir?

- 1958 cu il
- 2000 ci il
- 1959 cu il
- 1985 ci il
- ✓ 1970 ci il

**386.** Dəmir yollarının uzunluğunu bilirsinizmi?

- 5000 km
- 4.3 min km
- 3000 km
- 4 km
- ✓ 3,5 min km

**387.** Nəqliyyat nədir?

- yük
- elektrik
- trolleybus
- ✓ maddi istehsalın 3-cü sahəsi:
- metro

**388.** Azərbaycandan keçən Avropa-Qafqaz –Asiya nəqliyyat dəhlizi necə adlanır?

- Körpü
- Boru-kəmər
- Bərə
- ✓ Traseka
- İpək yolu

**389.** Azərbaycanda ən zəif inkişaf edən nəqliyyat növünü müəyyən edin:

- Elektron
- Heç biri
- Dəniz
- Boru-kəmir
- ✓ çay

**390.** Azərbaycanla Mərkəzi Asiyanı birləşdirən gəmi-bərə xətti hansı ilin məhsuludur?

- 1926.0
- 1906.0
- 1969.0
- 1949.0
- ✓ 1962.0

**391.** Azərbaycanla Türkmənistanı hansı nəqliyyat növü birləşdirir?

- Dəmiryolu
- Heçbiri
- Elektron
- ✓ hava
- Çay

**392.** Bakı-Tbilisi –Ceyhan neft boru-kəmərlərinin çox hissəsi hansı dövlətin ərazisindən keçir?

- Azərbaycan
- Qeyri-bərabər
- Bərabərdir
- ✓ Türkiyə
- Gürcüstan

**393.** 1999-cu il 17 aprelə Azərbaycanla hansı boru-kəmərlərin istifadəyə verilməsi?

- Bakı Tbilisi
- Bakı Supsa
- Bakı Novorossiysk
- Bakı Qroznı
- ✓ Bakı Batumi

**394.** Zaqafqaziya dəmiryolu hansı ildə istifadəyə verilməsi?

- 1901.0
- 1900.0
- 1911.0
- 1913.0
- ✓ 1883.0

**395.** Nəqliyyatın inkişafına təsir edən amil:

- səth quruluşu
- düzənlik
- dağlar
- ✓ iqtisadi inkişaf səviyyəsi, relyef , iqlim
- təbii şəraiti

**396.** Nəqliyyatın yük dövriyyəsinin ölçü vahidini müəyyənləşdirin:

- Km
- ✓ t/km
- ton

- saat/km
- Kub km

**397.** Azərbaycanca nəqliyyatın hansı növü 1967-ci ildə istifadəyə verilmişdir?

- Boru-kəmə
- ✓ metro
- Dəniz
- Elektron
- Çay

**398.** Bakı-Moskva xəttinin açıldığı ili bilirsinizmi?

- 1924.0
- ✓ 1926.0
- 1931.0
- 1919.0
- 1928.0

**399.** Bakı-Tbilisi hava xəttinin açıldığı ili müəyyən edin:

- 1926.0
- ✓ 1924.0
- 1930.0
- 1906.0
- 1929.0

**400.** Azərbaycanda sərnəşin və yük daşımada hansı nəqliyyat növü liderlik edir?

- Dəmiryolu
- ✓ avtomobil
- Çay
- Hava
- Su

**401.** Bakı-Batumi neft kəməri hansı ilin məhsuludur?

- 1965.0
- 1915.0
- 1911.0
- ✓ 1907.0
- 1896.0

**402.** Şahdəniz-Ərzurum qaz boru-kəmə xəttinin uzunluğunu bilirsinizmi?

- 1000 km
- ✓ 1050 km
- 17 km
- 965,7 km
- 1776 km

**403.** Avropada da məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsində əhəmiyyət kəsb edən və Azərbaycana şöhrət gətirən hansı qaz boru-kəməri fəaliyyət göstərir?

- Bakı-Tbilisi
- ✓ Şahdəmir-Ərzurum
- Bakı-Batumi
- Bakı – Novorossiysk
- Bakı-Supsa

- 404.** Azərbaycanca ilk neft kəməri hansı ildə çəkilmişdir?
- 1921.0
  - ✓ 1878.0
  - 1907.0
  - 1906.0
  - 1926.0

- 405.** Azərbaycanda dünya bazarına neçə boru-kəməri ilə neft ixrac olunur?
- 6.0
  - ✓ 4.0
  - 8.0
  - 12.0
  - 10.0

- 406.** Azərbaycanda ən uzun nəqliyyat növü:
- Hava
  - ✓ boru-kəmər
  - Çay
  - Avtomobil
  - Su

- 407.** Azərbaycanda ən bahalı nəqliyyat növü:
- Boru-kəmər
  - ✓ hava
  - Dəniz
  - Avtomobil
  - Su

- 408.** Şahdəniz-Ərzurum qaz kəmərinin uzunluğunu müəyyən edin:
- 2000 km
  - ✓ 1050 km
  - 1776 km
  - 1000 km
  - 700 km

- 409.** Azərbaycanı qonşu ölkələrlə gələcəkdə birləşdirəcək dəmir yolu xətti:
- Bakı-Astara
  - ✓ Bakı-Tbilisi-Axalkalaki-Qars
  - Bakı-Astana
  - Bakı-Aktan
  - Bakı-Qrozni

- 410.** Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin uzunluğu nə qədərdir?
- 180 km
  - ✓ 265 km
  - 181 km
  - 192 km
  - 200 km

- 411.** Böyük Qafqaz təbii vilayətində hansı qoruqların olduğunu müəyyən edin:
- İlisu, İsmayılı
  - ✓ Hirkan, Şahdağ

- Zakatala, Korşay
- Ordubad, İlisu
- Göygöl, Sarısu

**412.** Hansı təbii vilayət daha çox seysmikliyi ilə tanınır?

- Kiçik Qafqaz
- ✓ Böyük Qafqaz
- Kür-Araz
- Lənkəran
- Naxçıvan

**413.** Hansı təbii vilayətdə çay şəbəkəsi daha sıxdır?

- Kiçik Qafqazda
- ✓ Böyük Qafqazda
- Dərələyəzdə
- Zəngəzurda
- Naxçıvanda

**414.** Yuxarı Qarabağ hansı təbii vilayət ərazisindədir?

- Baş Qafqaz
- Yan Silsilə
- ✓ Kiçik qafqaz
- Lənkəran
- Naxçıvan

**415.** Masazır və Böyükşor gölləri hansı təbii vilayət ərazisində yerləşir?

- Kiçik Qafqaz
- ✓ Böyük Qafqaz
- Lənkəran
- Nialdağ
- Yan silsilə

**416.** Pırqulu dövlət qoruğu hansı təbii vilayət ərazisində yerləşir?

- Kiçik Qafqaz
- ✓ Böyük Qafqaz
- Baş Qafqaz
- Talış
- Nialdağ

**417.** Hansı təbii vilayətdə relyefin hündürlük amplitudası təxminən 4500 metrə çatır?

- Yan silsilə
- ✓ Böyük Qafqazda
- Naxçıvan
- Lənkəranda
- Baş Qafqazda

**418.** Qobustan-abşeron fiziki-coğrafi rayonu hansı təbii vilayətin tərkibində yerləşir?

- Baş Qafqaz
- ✓ Böyük Qafqaz
- Lənkəran
- Talış
- Naxçıvan

419. Azərbaycan Respublikası ərazisində ayrılmış təbii vilayətlərdən hansının relyefi tam düzənlik xarakteri daşıyır?

- Yan Silsilə
- ✓ Kür-Araz
- Baş qafqaz
- Naxçıvan
- Böyük Qafqaz

420. Ölkənin şimal-şərinə mövqe tapan hansı təbii vilayətin adını çəkə bilərsiniz?

- Yan Silsilə
- ✓ böyük Qafqaz
- Kür-Araz
- Lənkəran
- Baş Qafqaz

421. Cənubi- Qərbdə yerləşən təbii vilayətin hansı olduğunu müəyyən edin:

- Kiçik Qafqaz
- ✓ Naxçıvan
- Yan Silsilə
- Baş Qafqaz
- Böyük Qafqaz

422. Cənubi –Şərqdə yerləşən təbii vilayət hansıdır?

- Kiçik Qafqazda
- ✓ Naxçıvan
- Yan Silsilə
- Baş Qafqaz
- Böyük Qafqaz

423. Ən çox fiziki –coğrafi rayon hansı təbii vilayətdə özünə yer tapmışdır?

- lənkəranda
- ✓ Kür-Araz
- Naxçıvanda
- Kiçik Qafqazda
- Talışda

424. Ən az fiziki-coğrafi rayon hansı təbii vilayətdə ayrılır?

- Böyük Qafqazda
- ✓ Naxçıvan
- Kür-Arazda
- hamısında bərabər
- Kiçik Qafqazda

425. Azərbaycan rpublikasının 5 təbii vilayətində nəse fiziki-coğrafi rayon ayrılır?

- 5.0
- ✓ 19.0
- 10.0
- 21.0
- 8.0

426. Qobustan-Abşeron fiziki-coğrafi rayonu hansı təbii vilayətdə yerləşir?

- Kür-Araz
- ✓ Böyük Qafqaz

- Naxçıvan
- Lənkəran
- Kiçik Qafqaz

427. Yük və sərnişin daşınmasında ən bahalı nəqliyyat növünü müəyyən edin?

- ✓ hava
- dəniz
- avtomobil
- dəmiryolu
- cay

428. Nəqliyyatın inkişafında hansı səbəblər bitki və heyvanlar aləminin inkişafına mənfi təsiri gücləndirir?

- yolların bərk örtüyü
- mühərrikin gücü
- yanacağın keyfiyyəti
- ✓ sürət və intensivlik
- yük maçınlarının sayı

429. Asfalt sətjindən süzülən leysan sularında toz hissəciklərinin miqdarı neçə mq/l təşkil edir?

- 500-1000mq/l
- 3000-3500mq/l
- 5000-6500mq/l
- ✓ 1300-2700mq/l
- 1500-2000mq/l

430. Metereoloji şərait tozun əmələgəlmə intensivliyinə təsir edirmi?

- yalnız asfalt örtük yollarda
- yalnız torpaq yollarda
- çox zəif
- xeyr
- ✓ bəli

431. 25metr hündürlükdə kiçik ölçülü hissəciklər neçə faiz təşkil edir?

- 0.35
- 0.4
- 0.68
- ✓ 0.74
- 0.6

432. Avtomobilin illik yürüşü 15 min km olarsa orta hesabla nə qədər benzin işlədər?

- 2,5 t
- 3 t
- 1,8t
- 3.2
- ✓ 1t

433. Dünyada yük dövriyyəsinin neçə faizi inkişaf etmiş ölkələrin payına düşür?

- 0.68
- 0.6
- 0.7
- ✓ 0.74
- 0.65

434. Dünya nəqliyyat şəbəkəsi nə vaxt formalaşmışdır?
- XIX əsrdə
  - XVI əsrdə
  - XXI əsrdə
  - ✓ XX əsrdə
  - XVIII əsrdə
435. Beynəlxalq ticarətdə daşınan yüklərin neçə faizi dəniz nəqliyyatının payına düşür?
- 0.4
  - 0.9
  - 0.5
  - 0.6
  - ✓ 0.8
436. Nəqliyyatın yük dövriyyəsinin ölçü vahidi nədir?
- km
  - metr
  - kv km
  - ton km saat
  - ✓ t/km
437. Daha yüksək ultrasəs tezliklərdə mexaniki enerji hansı enerjiyə çevrilir?
- elektrik
  - qaz
  - buxar
  - ✓ istilik
  - yanacaq
438. Pıçıltı neçə intensivlikdə qiymətləndirilir?
- 43db
  - 10db
  - 15db
  - 18db
  - ✓ 20db
439. Avtomobillərdə yanacaq yanarkən hansı qazın çatışmaması nəticəsində karbon dəm qazına çevrilir?
- azot
  - karbon
  - kükürd
  - ✓ oksigen
  - hidrogen
440. İlk olaraq turşulu yağış problemi ilə hansı ölkələr rastlaşmışdır?
- Skandinaviya
  - Avstraliya
  - Amerika
  - Asiya
  - ✓ Afrika ölkələri
441. “Turşulu yağışlar” termini ilk dəfə nı vaxt meydana gəlmişdir?
- 1972.0
  - 1960.0

- 1956.0
- 1987.0
- ✓ 1872.0

**442.** İki zolaqlı yol qovşağının kəsişməsinin tikintisi təxminən nə qədər ərazisini əhatə edir?

- 9,5 ha
- 8,7ha
- 8 ha
- 12ha
- ✓ 15ha

**443.** Bir km müasir tipli avtomobil magistralının tikintisi üçün nə qədər sahə lazımdır?

- 19ha
- 15 ha
- 8ha
- ✓ 10-12ha
- 6-8ha

**444.** Avtomobil orta hesabla ildə nə qədər hava işlədir?

- 28t
- 23t
- 15t
- ✓ 30t
- 27t

**445.** Bir kq benzinin yanması üçün nə qədər hava tələb olunur?

- 17 kq
- 10 kq
- 13 kq
- 13,4 kq
- ✓ 14,7 kq

**446.** Ətraf mühitə ən çox CO<sub>2</sub> hansı nəqliyyat vasitəsi tərəfindən atılır?

- Dəmir yolları;
- Avtonəqliyyat
- Su nəqliyyatı
- Metro nəqliyyatı
- ✓ Aviasiya nəqliyyatı;

**447.** Ətraf mühitə ən çox CO hansı nəqliyyat vasitəsi tərəfindən atılır?

- Dəmir yolları;
- Metro nəqliyyatı.
- Su nəqliyyatı;
- ✓ Avtonəqliyyat
- Aviasiya nəqliyyatı;

**448.** Ətraf mühitə ən çox SO<sub>x</sub> hansı nəqliyyat vasitəsi tərəfindən atılır?

- Avtonəqliyyat
- Aviasiya nəqliyyatı;
- Metro nəqliyyatı
- Su nəqliyyatı;
- ✓ Dəmir yolları;

**449.** Azərbaycanca ən uzun nəqliyyat növü:

- Su
- Hava
- ✓ Avtomobil
- boru-kəmərlər
- Çay

**450.** ABŞ-da boru-kəmərlər nəqliyyatının ümumi uzunluğunu müəyyən edin:

- 5,3 mln km-dən çox
- 300 mln km
- 1,8 mln km
- 2,0 mln km-dən çox
- ✓ 800 min km-dən çox

**451.** Dünyada daxili su yollarının uzunluğunu müəyyən edin:

- 1,8 mln km
- 2,5 mln km
- 300 min km
- 800 min km
- ✓ 550 min km

**452.** Dünyada ən uzun avtomobil yolunun hansı olduğunu müəyyən edin:

- Kuba-CAR
- RF-Polşa
- London-Paris
- Moskva-Vladivostok
- ✓ Panamerika

**453.** Hansı hündürlükdə tozun tərkibi BBK həddinə uyğundur?

- 15m
- 18m
- 8m
- ✓ 20m
- 10m

**454.** Torpaq yollarda tozun miqdarı neçə mq/m<sup>3</sup>-ə qədər ola bilər?

- 10mq/m<sup>3</sup>
- 15mq/m<sup>3</sup>
- 12mq/m<sup>3</sup>
- ✓ 18mq/m<sup>3</sup>
- 8mq/m<sup>3</sup>

**455.** Havanın tozluluğunun maksimum həddi yol örtüyünün hansı hissəsində olur?

- 5m ətrafda
- ortasında
- sol kənarında
- sağ kənarında
- ✓ 10m ətrafda

**456.** İnsanların səs-küyə fizioloji-biokimyəvi uyğunlaşması mümkündürmü?

- hə
- qismən

- 10 ildən sonra
- 2 ildən sonra
- ✓ yox

457. Yaxın məsafədə insan danışığı neçə db səs yaradır?

- 40db
- 80db
- 30db
- ✓ 65db
- 70db

458. İnsanın eşitmə orqanı səsin səviyyəsinin neçə db. Artımını hiss etməyə qadirdir?

- 4db
- 2db
- 3db
- 7 db
- ✓ 1db

459. Nəqliyyatda yaranan səs-küyün təsiri neşə göstərici ilə müəyyən olunur?

- 4.0
- 7.0
- 2.0
- ✓ 3.0
- 6.0

460. Aşağıdakılardan hansı hərəkətli və stasionar nəqliyyat vasitələrindən atılan yüksək təhlükəli çirkləndirici hesab olunmur?

- manqan
- xlor
- mis
- sulfat turşusu
- ✓ alüminium

461. Hərəkət edən və stasionar nəqliyyat vasitələrindən atılan çirkləndirici maddələr təhlükəlilik dərəcəsinə görə neçə sinifə bölünür?

- 7.0
- 12.0
- 3.0
- 5.0
- ✓ 4.0

462. Sərbəst halda bir ton neft su səthində neçə km<sup>2</sup> əraziyə yayılır?

- 17km<sup>2</sup>
- 56km<sup>2</sup>
- 15km<sup>2</sup>
- 8km<sup>2</sup>
- ✓ 12 km<sup>2</sup>

463. Nəqliyyat müəssisələrinin sənaye çirkab sularında hansı birləşmələr zərərli hesab olunmur?

- xloridlər
- nitratlar
- sulfatlar
- ✓ alüminium
- xrom

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 464. | <p>Azərbaycanda neçənci ildən etilli benzin istehsal olunmur?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>1975.0</li> <li>1992.0</li> <li>2001.0</li> <li>✓ 1997.0</li> <li>1980.0</li> </ul>                                                                                                          |
| 465. | <p>Avropa Birliyinin yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələblərdən sonra benzinin və dizel yanacağının tərkibində kükürdün miqdarı neçə faiz azaldılmışdır?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>0.15</li> <li>0.4</li> <li>0.1</li> <li>0.7</li> <li>✓ 0.3</li> </ul>                             |
| 466. | <p>Avropa Birliyi neçənci ildən yanacağın keyfiyyətinə qoyulan tələbləri artırıb?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>2008.0</li> <li>2000.0</li> <li>✓ 1980.0</li> <li>1994.0</li> <li>1956.0</li> </ul>                                                                                      |
| 467. | <p>Qurğuşun tullantılarının təxminən neşə faizi yolkənarı səthə köçür?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>0.3</li> <li>0.56</li> <li>✓ 0.5</li> <li>0.48</li> <li>0.72</li> </ul>                                                                                                             |
| 468. | <p>Antidetanator P-9 etil mayesi nə zaman istifadə olunur?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>zəhərli qazları azaltmaq üçün</li> <li>dəm qazını azaltmaq üçün</li> <li>zəhərli qazları neytrallaşdırmaq üçün</li> <li>surəti artırmaq üçün</li> <li>✓ oktan ədədini qaldırmaq üçün</li> </ul> |
| 469. | <p>Qurğuşun birləşmələri hansı qrupa aiddir?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>VIII</li> <li>IV</li> <li>III</li> <li>VI</li> <li>✓ I</li> </ul>                                                                                                                                             |
| 470. | <p>Zəhərli qazlarda kükürd birləşmələrinin BBH nə qədərdir?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>0.005</li> <li>0.013</li> <li>0.002</li> <li>✓ 1.0E-4</li> <li>0.033</li> </ul>                                                                                                                |
| 471. | <p>Təsir xarakterinə görə smoq neçə növə ayrılır?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>IV</li> </ul>                                                                                                                                                                                            |

- III
- V
- ✓ II
- VI

472. Londonda qeydə alınan smeq neçə nəfərin ölümünə səbəb olmuşdur?

- 2000.0
- 3600.0
- 500.0
- 2500.0
- ✓ 4000.0

473. Londonda smeq hansı ildə qeydə alınmışdır?

- 1970.0
- 2001.0
- 1961.0
- 1940.0
- ✓ 1952.0

474. İlk dəfə smeq hansı şəhərdə qeydə alınmışdır?

- ✓ Los-Anceles
- Mexiko
- Berlin
- Tokio
- Moskva

475. Smeq ilk dəfə nə vaxt qeydə alınmışdır?

- XVIII-70 il
- XXI-10 il
- XIX-50 il.
- ✓ XX-40 il.
- XX-50 il.

476. Azot oksidləri DYM-də temperatur neçə dərəcəyə yüksəldikdə əmələ gəlir?

- 500°
- 1800°
- 800°
- 1500°
- ✓ 2800°

477. DYM-də çıxan zəhərsiz qazlar hansı qrupa daxildir?

- VI
- VII
- II
- ✓ I
- III

478. Neft yanacağına aşağıdakı kimyəvi elementlərdən hansı daxil deyil?

- karbon
- kükürd
- oksigen
- ✓ azot
- hidrogen

**479.** Nəqliyyatın cəkməsinə təsir edən başlıca amili müəyyən edin:

- ✓ təbii şərait, iqtisadi inkişaf səviyyəsi
- relyef
- təbii şərait
- iqtisadi inkişaf
- coğrafi mövqe

**480.** Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft-boru kəmərinin ümumi uzunluğunu müəyyən edin:

- 1706 km
- 1050 km
- 20100 km
- ✓ 1776 km
- 1976 km

**481.** Ümumi uzunluğuna görə hansı ölkə boru kəməri nəqliyyatında liderlik edir?

- RF
- Cin
- AFR
- ✓ ABŞ
- CAR

**482.** Smoqun əsas zəhərli komponenti nədir?

- hidrogen
- su buxarı
- karbon
- kükürd
- ✓ ozon

**483.** Daxili yanma mühərriklərindən çıxan qazlar neçə qrupa bölünür?

- 6.0
- 10.0
- 3.0
- ✓ 8.0
- 5.0

**484.** Daxili yanma mühərriklərindən çıxan qazların tərkibində təxminən neçə komponent vardır?

- 165.0
- 210.0
- 150.0
- 170.0
- ✓ 200.0

**485.** Mühərrikdə yanma prosesində hansı qazın çatışmaması dən qazının yaranmasına səbəb olur?

- karbon
- azot
- kükürd
- ✓ oksigen
- hidrogen

**486.** Mühərrikdəki nasazlıq xaric olunan qazlarda dən qazının miqdarını neçə dəfə artırır?

- 4-5

- 3-4
- 1-2
- ✓ 2-3
- 5-6

**487.** Nəqliyyat vasitəsinin istismarı zamanı tullantələrin kimyəvi tərkibi aşağıda göstərilənlərdən hansından asılı deyil?

- mühərrikin yandırma üsulu
- mühərrikin texniki vəziyyəti
- yanacağın növü
- istehsal texnologiyası
- ✓ şinlərin vəziyyəti

**488.** Nəqliyyat növlərindən hansı atmosferi daha çox çirkləndirir?

- dəmiryol
- hava
- ✓ avtomobil
- boru
- su

**489.** Nəqliyyat növlərindən hansı daha manebralıdır?

- su
- boru
- ✓ avtomobil
- dəmiryol
- hava

**490.** Nəqliyyat növlərindən hansı 1 ton yükün daşınması üçün daha ucuz hesab olunur?

- hava
- dəmiryol
- boru
- avtomobil
- ✓ su

**491.** Su hövzələrinin çirklənməsində nəqliyyat müəssisə və obyektlərinin payı təxminən neçə faizdir?

- 0.025
- 0.004
- 0.018
- 0.032
- ✓ 0.01

**492.** Su hövzələrinin çirklənməsində nəqliyyat müəssisə və obyektlərinin payı təxminən neçə faizdir?

- 0.018
- 0.004
- 0.025
- ✓ 0.01
- 0.032

**493.** Aşağıda göstərilənlərin hansından mühərriklərin istismarı zamanı istifadə olunmur?

- su
- mühərrik yağları
- benzin
- ✓ mazut
- sürtkü yağları

- 494.** Nəqliyyatın atmosferə zərərli təsirini azaltmaq məqsədi ilə hansı nəqliyyat növündən istifadə məqsədəuyğun hesab olunmur?
- böyüktutumlu avtobuslar
  - troleybus
  - tramvay
  - metro
  - ✓ kiçiktutumlu avtobuslar
- 495.** Avtomobil nəqliyyatının istismarı nəticəsində atmosferə atılan qazların içərisində adları aşağıda göstərilən qazlardan hansı yoxdur?
- azot oksidləri
  - kükürd oksidləri
  - dəm qazı
  - karbohidrogenlər
  - ✓ oksigen
- 496.** Yanacaq doldurma stansiyaları və avtomobil yolları nəzərə alınmaqla atmosferin çirklənməsində yerüstü nəqliyyatın payı neçə faizdir?
- ✓ 0.97
- 0.75
  - 0.87
  - 0.8
  - 0.92
- 497.** Dəniz və çay nəqliyyatının atmosferin çirkləndirilməsində payı neçə faizdir?
- 0.11
  - 0.027
  - 0.032
  - ✓ 0.02
  - 0.06
- 498.** Atmosferin çirklənməsində dəmiryol nəqliyyatının payı neçə faizdir?
- 0.09
  - 0.12
  - 0.1
  - 0.18
  - ✓ 0.08
- 499.** Nəqliyyat növləri üzrə çirkləndirici maddələrin atılmasında avtomobil nəqliyyatının payı neçə faizdir?
- 0.56
  - 0.8
  - 0.65
  - ✓ 0.87
  - 0.74
- 500.** Stasionar və hərəkət edən mənbələrdən atmosferə atılan çirkləndirici maddələrin atmosferin ümumi çirklənməsində payı neçə faizdir?
- 0.69
  - 0.7
  - ✓ 0.4
  - 0.5
  - 0.56